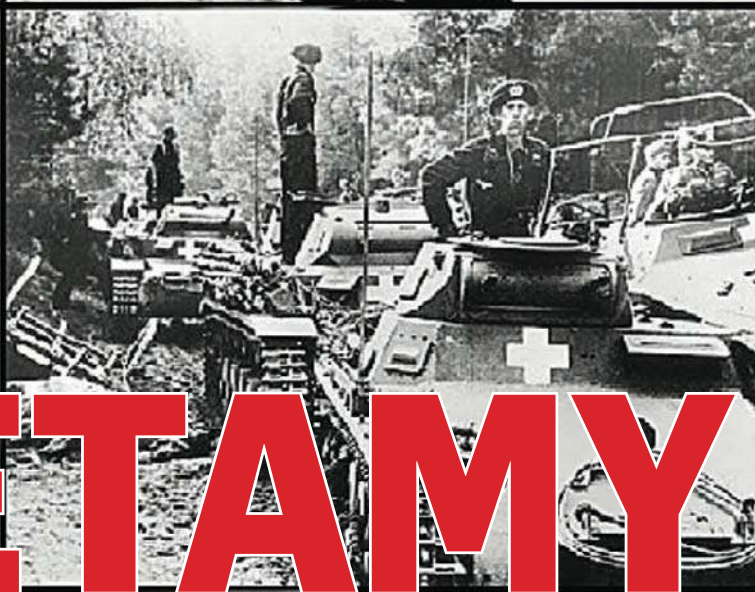
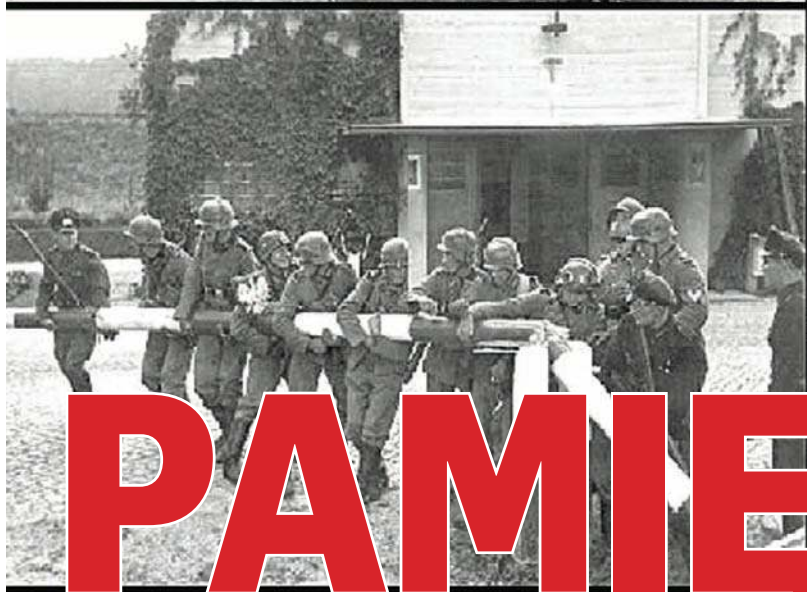
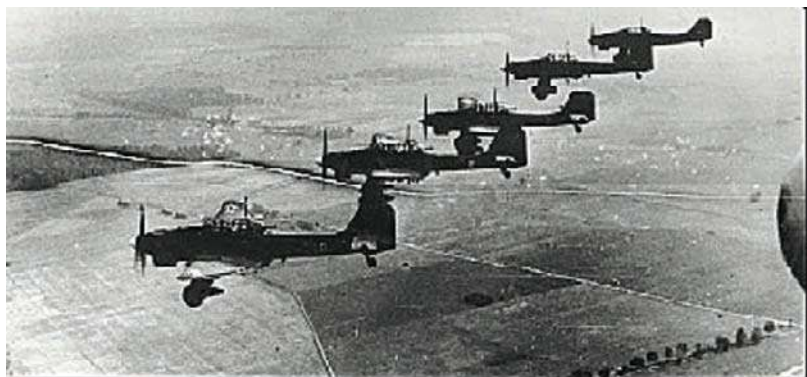

PIĄTEK-NIEDZIELA
|01-03|09|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

PAMIĘTAMY

SPORT CODZIENIE

**NIEDZIELA Z GWIAZDAMI
W KORTOWIE** |21

**SIEDEM BARDZO
OWOCNYCH LAT** |22

**WARTO OGRAĆ
SPADKOWICZA** |23

ISSN 0137-9127

9 770137 912057

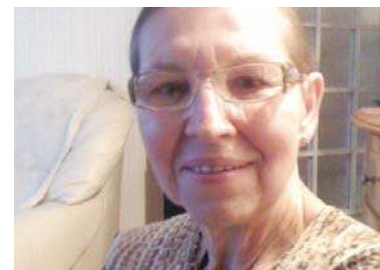
**KALENDARZ
TYGODNIA** |2

**HIT
CZY KIT?** |4

**PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ
ODKRYŁO KARTY** |5

**MAMUSIU, JA CHCĘ ŻYĆ.
MAMUSIU, ZABIJĄ NAS** |9

ZATANKOWAŁEŚ?

**GAZETA
OLSZTYŃSKA
DO KUPIENIA
NA STACJACH ORLENU**

KALENDARIUM TYGODNIA

GIGANTYCZNY NAPŁYW MIGRANTÓW
WE WŁOSZACH

Włoska wyspa Lampedusa boryka się z poważnym kryzysem migracyjnym. W ostatnich dniach na wyspę przybyło ponad 4 tys. migrantów, którzy przepełnili ośrodek rejestracji. Władze lokalne i służby ratunkowe starają się przenieść część z nich do innych ośrodków na kontynencie, ale nie nadążają z tempem napływu nowych ludzi.

Kryzys migracyjny we Włoszech jest związany z sytuacją w Libii, skąd wyruszają większość łodzi z migrantami. Według włoskich służb wywiadowczych na libijskich brzegach czeka około 50-70 tys. ludzi, którzy chcą podjąć podobną podróż do Europy.

Wyspa Lampedusa jest jednym z głównych portów przyjazdu dla ludzi chcących dotrzeć do Europy. W maju 2021 roku ponad 1000 migrantów wylądowało na włoskiej wyspie w ciągu kilku godzin. Wyspa ma obóz dla migrantów, który został zaprojektowany dla mniej niż 300 osób. Obecnie przebywa tam ponad pięć razy tyle, a wielu z nich jest trzymany na zewnątrz na zakurzonej drodze.

Większość przybywających pochodzi z krajów, które nie kwalifikują się do azylu. Niektórzy z migrantów wykazują oznaki przemocy, której doświadczyli w Libii, czekając na łódź do Europy. Lekarka z organizacji humanitarnej MSF (Lekarze bez Granic), Alida Serrachieri, powiedziała, że niektórzy z nich byli traktowani jak niewolnicy lub gwałceni. Włoscy prokuratorzy wszczęli śledztwo w sprawie tego, co mogło się wydarzyć.

Rząd włoski wezwał do solidarności ze strony swoich partnerów z UE i zażądał „strukturalnych zmian” w zarządzaniu migracją w bloku. Na razie apel ten nie spotyka się z odzewem; Austria już odrzuciła możliwość przyjęcia jakichkolwiek ostatnich przybyszów z Lampedusy.

W IMIĘ LAICKIEGO PAŃSTWA STATUA
ŚW. MICHAŁA ZOSTANIE PRZESUNIĘTA
O 13 METRÓW

Stowarzyszenie zajmujące się ochroną rozdziału Kościoła od państwa wniosło do sądu skargę w sprawie figury św. Michała, znajdującej się na należącym do państwa placu przed kościołem w Sables-d'Olonne na zachodzie Francji. Ostatecznie statua zostanie przesunięta o 13 metrów na skrawek placu należący do parafii – podaje „Le Figaro”.

Skargę w sprawie obecności figury na należącym do państwa placu przed kościołem św. Michała wniesiono jeszcze w 2019 roku, odnosząc się do prawa z 1905 roku dotyczącego rozdziału Kościoła od państwa. W kwietniu bieżącego roku Rada Stanu zażądała od władz miejskich Sables-d'Olonne usunięcia figury.

Proboszcz parafii św. Michała i mer Sables-d'Olonne wspólnie zapowiedzieli przemieszczenie figury na prywatny teren. Statua zostanie przesunięta o zaledwie 13 metrów, pozostanie na tym samym placu, ale na skrawku należącym do parafii, a nie do państwa.

W czerwcu rada miasta przegłosowała sprzedaż dziesięciny za 3000 euro 53 metrów kwadratowych placu, na potrzeby wybudowania przed kościołem rampy dla osób z niepełnosprawnościami. Statua św. Michała ma być przeniesiona na nieużywaną część należącą do parafii terenu przy rampie. Przeniesienie figury ma nastąpić przed 29 września – świętem Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała.

Mer Sables-d'Olonne Yannick Moreau przyznaje, że sprawa figury św. Michała ostatecznie skończyła się dobrze i pozwoliła rzucić światło na dziedzictwo, jakie stanowi statua stworzona w 1935 roku. Jednocześnie podkreśla, że należy przestrzegać prawa. „Mam obowiązek szanowania prawa i decyzji sądu. Po prostu prawo dotyczące laicyzacji zostało wypaczone” – twierdzi.

SZEFE MON: REAKTYWOWANA 1. MAZURSKA
BRYGADA ARTYLERII JEST NAJSILNIEJSZA

Mariusz Błaszczak spotkał się w Olecku z kadrą dowódczą i żołnierzami dywizjonu 1. Mazurskiej Brygady Artylerii.

— W marcu tego roku, tu w Olecku, zapowiedziałem utworzenie jednostki wojskowej. I oto jednostka wojskowa już jest, pierwsi żołnierze złożyli przysięgę z dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej, jest obozowisko. Docelowo tu będą mieścić się trzy dywizjony z 1. Mazurskiej Brygady Artylerii — mówił szef MON.

Jak podkreślił, jeden dywizjon zostanie uzbrojony w armatohaubice, drugi w artylerię raketową, a trzeci w bezzałogowce, również w drony uderzeniowe.

— Docelowo w tej jednostce służyć będzie ponad tysiąc żołnierzy — stwierdził szef MON, który wyraził radość z dynamicznego rozwoju 1. Mazurskiej Brygady Artylerii.

Mariusz Błaszczak przypomniał, że brygada ta została zlikwidowana w 2011 roku.

— Reaktywowałem ją i dziś jest to najsilniejsza brygada. To właśnie żołnierze z tej brygady tworzą też załączki nowych jednostek Wojska Polskiego, chociażby brygady artylerii raketowej, która została reaktywowana po 18 latach przerwy — powiedział Mariusz Błaszczak, który poinformował, że jest dużo zgłoszeń ze strony oficerów, którzy postanowili wrócić do Wojska Polskiego zarówno z województwa warmińsko-mazurskiego, jak i z województwa podlaskiego.

SEJM POWOŁAŁ CZŁONKÓW KOMISJI
DS. ROSYJSKICH WPŁYWÓW

Sejm powołał 9 członków komisji ds. badania rosyjskich wpływów na bezpieczeństwo wewnętrzne RP w latach 2007-2022.

Głosowano nad każdą z 9 kandydatur: dyrektora Wojskowego Biura Historycznego Sławomira Cenckiewicza, doradcą prezydenta prof. Andrzeja Zybortowicza, przewodniczącego Rady ds. Bezpieczeństwa i Obronności przy prezydencie RP prof. Przemysław Żurawskiego vel Grajewskiego oraz Łukasza Ciegotury, Michała Wojnowskiego, Józefa Brynkusa, Marka Szymaniaka, Arkadiusza Puławskiego i Andrzeja Kowalskiego. Posłowie PiS poparli każdego z kandydatów. Posłowie Koalicji Obywatelskiej, Lewicy, Koalicji Polskiej – PSL oraz pozostałych kół sejmowych nie wzięli udziału w głosowaniu. Przeciw głosowali jedynie posłowie Konfederacji.

KOLEJNA „ZEMSTA PUTINA”?

Prokuratura w Berlinie prowadzi śledztwo w sprawie otrucia Jeleny Kostiučenko, niezależnej rosyjskiej dziennikarki mieszkającej na co dzień w Niemczech. Jej przypadek nie jest jednym z wielu, ponieważ objawy zatrucia potwierdzono także u dwóch innych – również rosyjskich dziennikarek żyjących na Zachodzie – w tym samym czasie. Jak mówiła – „myślałam, że w Europie jestem bezpieczna”.

Śledztwo The Insider i Bellingcat ujawnia, że rosyjskie służby specjalne mogły być zaangażowane w serię otrucień dziennikarek i aktywistek z Rosji, które przebywały w Europie. Wśród ofiar znaleźli się Jelena Kostiučenko z „Nowej Gazety” i Meduzy, Irina Bablojan z „Echa Moskwy” i Natalia Arno z fundacji Wolna Rosja. Wszystkie miały objawy zatrucia po spożyciu napojów lub jedzenia w miejscach publicznych. Nie jest to pierwszy raz, kiedy rosyjskie władze są podejrzewane o próby eliminacji swoich przeciwników politycznych za granicą. Przypomnijmy, że w 2018 roku doszło do otrucia Siergieja Skripała, byłego oficera GRU, który zbiegł do Wielkiej Brytanii, a w 2006 roku do śmierci Aleksandra Litwinienki, byłego agenta FSB, który został zarażony polonem-210 w Londynie. Obie sprawy wywołały międzynarodowe skandale i sankcje wobec Rosji, która zaprzeczała jakiegokolwiek odpowiedzialności.

Jedną z otrutych dziennikarek, Jelenę Kostiučenko, komentuje: „To pasuje do narracji Putina, że nie należy przebaczać zdrajcom”. Dodaje jednak, że nigdy nie była agentką ani nie współpracowała z żadną tajną służbą. „Myślałam, że w Europie jestem bezpieczna” – mówi.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzadz@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk
Artur Dryhynch

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 75 04

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCYJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPA WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

W 1918 roku wiadomym było, że stary świat legł w gruzach. I wojna światowa oprócz tego, że kosztowała życie 14 mln ludzi, oznaczała koniec europejskich imperiów i nowe otwarcie na Starym Kontynencie. Ale nadchodząca rzeczywistość bynajmniej nie rysowała się w jasnych barwach. Doświadczona okrucieństwem wojny Europa ponownie zmierzała w przepaść, w stronę kataklizmu, jakiego świat jeszcze nie widział. Wszak Ferdinand Foch już w 1919 roku po podpisaniu traktatu wersalskiego powiedział: „To nie jest traktat pokojowy, to jest zawieszenie broni na 20 lat”.

Słowa francuskiego marszałka okazały się proroctwem, gdy 1 września 1939 roku o godz. 4:45 niemiecki pancernik Schleswig-Holstein oddał strzały w kierunku Westerplatte. W tym samym czasie III Rzesza zbombardowała Wieluń, dając jasny sygnał, że II wojna światowa będzie konfliktem totalnym, w którym oba krwiożercze totalitaryzmy nie będą oszczędzały ludności cywilnej, a bestialstwo przekroczy wszelkie granice.

Wybrali hańbę, wojny nie uniknęli

1 września 1939 roku dobitnie uświadomił, że bagatelizowanie zła to pierwszy krok do tragedii. Sowiecka Rosja i nabierający rozpędu straszliwy eksperyment polegający na ekspansji nowej świeckiej religii nie od razu spotkał się z twardym „Nie” wolnego świata. Podobnie było z dojściem do władzy Adolfa Hitlera, który od 1933 roku dawał powody do tego, że zamierza utopić świat we krwi. Tyle tylko, że przywódca europejskich potęg, eufemistycznie mówiąc, niespecjalnie kwapili się z uderzeniem pięścią w stół, licząc na racjonalizm führera i uniknięcie sięgnięcia po argument siły. Naiwność takowego rozumowania Winston Churchill wykazał w 1938 roku, tuż po tym jak ówczesny premier Wielkiej Brytanii Neville Chamberlain złożył podpis na porozumieniu z Monachium, na mocy którego oddano III Rzeszy czeskie

PATRIOTYZM WPISANY W DNA

84 LATA TEMU OD ATAKU NA POLSKĘ ROZPOCZĘŁA SIĘ WOJNA, KTÓRA W CIĄGU SZESZCIU LAT KOSZTOWAŁA ŻYCIE 60 MLN LUDZI. WRZESIEŃ 1939 ROKU DO HISTORII PRZESZEDŁ JAKO SYMBOL POLSKIEJ ODWAGI I MIŁOŚCI DO OJCZYZNY. WOBEC POŁĄCZONYCH SIŁ OBU TOTALITARYZMÓW I ZDRADY SOJUSZNIKÓW MIELIŚMY DO WYBORU KAPITULACJĘ BĄDŹ HONOR. WYBRALIŚMY HONOR.

Sudety. Churchill monachijską hucpę, w której oprócz Niemiec i Wielkiej Brytanii wzięły też udział Włochy i Francja, podsumował słowami: „Nasz rząd miał do wyboru hańbę lub wojnę. Wybrał hańbę, ale wojny nie uniknie”. Niestety miał rację.

Zadziwiającą beztrojskie podejście do osoby Hitlera przez zachodnich przywódców obce było Józefowi Piłsudskiemu, który wedle części źródeł w 1933 roku poważnie zastanawiał się nad wojną prewencyjną przeciwko III Rzeszy. Zatrzymanie wtedy Hitlera siłą nie było myśleniem życzeniowym, gdyż faszystowskie Niemcy dopiero zaczynały budować swój potencjał militarny. Teoretycznie niewiele zatem brakowało, by Polska podobnie jak w 1920 roku uchroniła Europę przed katastrofą.

Skądinąd polskie zwycięstwo nad bolszewikami do pewnego stopnia uściło naszą czujność, albowiem rodzimi generałowie byli przekonani, iż nadchodzące konflikty zbrojne

w dużej mierze będą miały podobny przebieg jak wojna z 1920 roku. W społeczeństwie zaś przekonanie o tym, że jesteśmy „zwarczi, silni i gotowi” było szeroko rozpowszechnione. Założenia generalne były takie: szybko następujące po sobie bitwy piechoty spowodują, że ściągnięcie ciężkiej artylerii będzie niemożliwe. Polski sztab nie przewidział wojny pozycyjnej, z ciągącymi się liniami okopów, gdyż wychodził z założenia, że wojsko musi być przygotowane na długie marsze, a czołgi de facto mają towarzyszyć piechocie i wspomagać rozbijanie punktów oporu. Kluczową rolę upatrywano w kawalerii. Niestety sprawdziło się więc stare powiedzenie, że każdy sztab generalny planuje poprzednią wojnę.

Brytyjski generał wstydi się za swój kraj

O tym, że wojna jest nieuchronna, strona polska wiedziała już od kwietnia 1939 roku, gdy III Rzesza wypowiedziała polsko-niemiecki pakt o nieagresji

z 1934 roku. Odpowiedzią na to było przemówienie ministra spraw zagranicznych Józefa Becka, który 5 maja 1939 roku w polskim sejmie powiedział: „Pokój jest rzeczą cenną i pożądaną. Nasza generacja, skrwawiona w wojnach, na pewno na pokój zasługuje. Ale pokój, jak prawie wszystkie sprawy tego świata, ma swoją cenę; wysoką, ale wymierną. My w Polsce nie znamy pojęcia pokoju za wszelką cenę. Jest jedna tylko rzecz w życiu ludzi, narodów i państw, która jest bezcenna. Tą rzeczą jest honor”. Gdy Józef Beck wypowiedział powyższe słowa, Hitler miał już gotowy plan napadnięcia na Polskę, a Polacy gotowy plan obrony przed najeźdźcą (plan „Z”).

Naturalnie nasze władze państwowe przed 1 września 1939 roku robiły wszystko, by z chwilą, gdy rozlegnie się huk armatnich wystrzałów, mieć jak najwięcej asów w rękawie. Sojuszników, przynajmniej na papierze, w postaci Wielkiej Brytanii i Francji mieliśmy po-

tecznych. Ich zobowiązania na wypadek niemieckiej agresji na Polskę regulowały stosowne dokumenty. W przypadku Francji był to protokół końcowy z francusko-polskich rozmów sztabowych przeprowadzonych w dniach 15-17 maja 1939 roku, zaś obowiązki Wielkiej Brytanii określał układ o wzajemnej pomocy między Polską a Wielką Brytanią z 25 sierpnia 1939 roku.

Rzeczywistość brutalnie jednak zweryfikowała lojalność sojuszników. 1 września za naszą zachodnią granicą czekały 44 dywizje i 4 brygady piechoty, brygada kawalerii, 4 dywizje zmotoryzowane, 4 dywizje lekkie oraz 7 dywizji pancernych. 1,5 mln żołnierzy, 9000 dział, 2500 czołgów i 1950 samolotów stanowiło siłę, przed którą samotna Polska nie mogła się obronić. Co prawda Paryż i Londyn 3 września oficjalnie wypowiedziały wojnę III Rzeszy, ale de facto był to tylko pusty, symboliczny gest. Nasi sojusznicy po kilku nalotach na niemieckie bazy morskie swą aktywność ograniczyli do zrzucania na terytorium Niemiec pacyfistycznych ulotek. Zażenowany gen. Adrian Carton de Wiater, szef brytyjskiej misji wojskowej, powiedział wówczas: „Wstydzę się za mój kraj”. Ale Polacy podjęli walkę z niemieckim potworem, a bitwa pod Bzurą, obrona Wizny („polskie Termopile”), bitwa pod Kockiem, obrona Półwyspu Helskiego, bitwa graniczna, bój pod Kłuszyńcem, bitwa pod Mokrami czy obrona Westerplatte to symbole polskiej odwagi, honoru i miłości do Ojczyzny.

Poświęcenie polskiego żołnierza znakomicie oddają słowa niemieckiego korespondenta wojennego z 1 września 1939 roku.

„To był pierwszy polski żołnierz, którego ujrzały moje oczy. Na progu granicznej zagrody leżał we krwi, z ziemistą twarzą, skurczony z bólu, kolana przy piersiach. (...) Zginął jak prawdziwy żołnierz. Bronił nakazanego stanowiska do końca. Jego ładownice były puste, a w magazynku karabinu znajdowały się tylko dwa naboje, gdy trafił go śmiertelny strzał. Bronił swego stanowiska do ostatka, choć

wiedział, że to śmierć. A obok przy oknach zagrody, zamienionych na strzelnice, we wnękach strzeleckich, wykopanych w ogrodzie, hen gdzieś na granicy, śniło w tym momencie już swój wieczny sen dziewięciu jego towarzyszy (...). Tu dziewięciu ludzi z jednym karabinem maszynowym i dziesięcioma karabinami oczekiwało niemieckiego natarcia (...). Tych dziewięciu nie myślało jednak o odwrocie. Nie przyszło im do głowy wsiąść na stojące w pogotowiu na tyłach zagrody rowery. (...) Ani jeden z nich nie opuścił żywej zagrody na granicy, powierzonej ich straży”.

Byłby Grunwald i Płowce, gdyby nie te bombowce, i gdyby nie te czołgi, które przysłyżną Wołgi (Władysław Broniewski)

17 września otrzymaliśmy cios w plecy od ZSRR, który zaatakował Polskę wzdłuż całej wschodniej granicy. Jako że istotą sowieckiej polityki było kłamstwo i obłuda, to Stalin i jego podwładni inwazję na Polskę próbowali usprawiedliwić rzekomą obroną mniejszości narodowych zamieszkujących II RP. W rzeczywistości jednak Moskwa realizowała ustalenia radziecko-niemieckiego paktu z 23 sierpnia 1939 roku, który do historii przeszedł jako pakt Ribbentrop-Mołotow (jego konsekwencją był IV rozbiór Polski). Wobec połączonych sił nazizmu i komunizmu Polsce pozostała heroiczna obrona kraju.

Wrzesień 1939 roku przez lata próbowano przedstawiać jako klęskę państwa polskiego, którego wojsko okazało się zaskakująco słabe. Dokonując oceny kampanii wrześniowej, warto jednak mieć na uwadze późniejsze losy wojny, gdy o sile Wehrmachtu boleśnie przekonała się Francja czy ZSRR. PRL-owska propaganda próbowała też lansować z gruntu fałszywą tezę o ucieczce polskiego rządu do Rumunii. Niniejsza „ucieczka” w nocy z 17 na 18 września w rzeczywistości wynikała z potrzeby przeniesienia władz poza granice kraju oraz uniknięcia wymuszonej kapitulacji.

MICHAŁ MIESZKO PODOLAK

Szanowni Czytelnicy – przepraszając za nieobecność Hitów na łamach Gazety, bardzo proszę o usprawiedliwienie z powodu obowiązkowego urlopu wypoczynkowego. No niestety, nie jesteśmy całkowicie wolni w naszym wolnym kraju. PIP i Kodeks Pracy są ważniejsze i potrzebujesz czy nie odpoczynku, to nie ty decydujesz, tylko twoja kadrowa, która wszystkich musi wyrzucić na dwutygodniowe urlopy. Raz w roku minimum. Tak o nas dbają powołane przez ludzi, na których głosujemy, instytucje – ich urzędnicy zawsze wiedzą lepiej od nas, czego potrzebujemy. Niech żyje nam bratnia pomoc PIP-u. Szkoda tylko, że były czasy za rządów Donalda Tuska, że PIP nie potrafił sobie poradzić np. z zachodnimi sieciami handlowymi, które zatrudniały osoby pracujące bez umów o pracę, czy sławnym nieprzestrzeganiem przez wielkie sieci handlowe praw pracowników. Ciekaw jestem, jak jest teraz za rządów PiS. Przywrócono na siłę wolne niedziele, zakazując handlu. Oczywiście miłośnicy zakupów czy ludzie, którzy w tygodniu tyle pracują i mają tyle obowiązków, że autentycznie nie mają czasu nie kupić, mogą narzekać, ale jak widać, jedynie odgórne działania państwa mogły ten temat choć trochę naprawić. Żaden PIP nie był w stanie. No właśnie, czy dobrze pracują poszczególne instytucje? Czy są w ogóle potrzebne? Kto je kontroluje? Odpowiedź: System – „Kombinat” – sam się tworzy, pracuje i sam się kontroluje. Generalnie to, że zamarł handel w niedzielę, to raczej kit, a to, że Panie z kas mogą mieć w końcu dzień wolny w tygodniu, to wielki hit. A propos, przychodzi do głowy piosenka „Kombinat” zespołu Republika i wspaniała partia na flecie cudownego wizjonera Św. Pamięci Grzesia Ciechowskiego. On świetnie pokazywał nadchodzące zniewolenie jednostki przez Kombinat. Dziś mamy nadzieję, że jak mawia Piotr Kaczkowski, Grzegorz gra w największej orkiestrze świata,

Budynek Berlaymont w Brukseli, siedziba Komisji Europejskiej

HITY I KITY

a my możemy dzięki technice słuchać go i oglądać z przeszłości. Co by nie powiedzieć, YouTube to jednak hit.

Komisja Europejska – to kolejny organ, który służy dobru ludzkości (nawet człowiek zwany koniem by się z tego uśmieł). Tzn. miał z założenia służyć. Bo na razie służy jedynie sobie i głównemu graczowi w UE, czyli Niemcom, którzy, jak się wydaje, wszystkie kraje unijne chcą wziąć pod but w formie federacyjnej unii i czerpać z nich maksymalne korzyści dla siebie w postaci np. eksportu, tym bardziej że ten do Chin będzie natrafiał na coraz większe utrudnienia ze strony Chińczyków. Chińczycy nie są tacy głupi, żeby pozwolili na to, by na nich zarabiała obce firmy, jak mogą zrobić to ich rodzime firmy. Oczywiście będą to tolerować do momentu opanowania technologii, a wtedy podziękują obcym firmom w danej branży i każą się wynosić. Zresztą poza tymi Polakami z PO, którzy ustami Lewandowskiego znowu ogłosili, że będą prywatyzować polskie firmy, jak wygrają najbliższe wybory, żaden inny kraj nie ma takich wynalazków działających na własną zgubę (wróć: na zgubę swoich współpracowników, bo czy na swoją, to niekoniecznie – nie

zapominajmy o lukratywnych stanowiskach w UE) lub zdrajców.

Jak przystało na komunistyczną proveniencję intelektualną, a z takiej wywodzą swoje totalitarne myślenie obecni urzędnicy brukselscy (wspierani przez dawne komunistyczne postacie, jak Leszek Miler, Włodek Cimoszewicz i inni), co jakiś czas pokazują nam, jak to oni wiedzą lepiej od nas, jak mamy żyć i chcą sterować maksymalną częścią naszego życia społecznego. Ostatnio wysyłają listy, nazwijmy po imieniu bezczelne, do rządu polskiego, sugerując, że mogą nie uznać wyborów w Polsce. Powody są nieistotne, a to ustawa Lex Rosja, a to referendum itd. – to brukselski belkot. Wymyślanie interpretacji prawa na własny użytek itd. Przypomina się nasza niewola pod Związkiem Radzieckim, którą zafundowały nam kraje zachodnie, tzw. alianci oraz Stalin. Czy chcemy powrotu takiego zaprzaństwa? Takiego świata? Dla tych młodszych, którzy nie rozumieją, o co chodzi, polecamy książkę Georga Orwella „Rok 1984”. To lektura obowiązkowa dla wszystkich bez wyjątku, a dla tych, którzy komuny w Polsce nie pamiętają, tym bardziej. Proszę przeczytać, są też audiobooki czytane genialnie przez

naszego ulubionego aktora Jerzego Radziwiłowicza. Facet popiera oczywiście PO, ale to w tej sprawie nieważne. Bozia dała talent aktorski. Podobno większość z tego typu ludzi „musi” to robić, żeby dostawać role w filmach, czy obco-polskich telewizjach itp. Nie każdy się może przeciwstawić terrorowi pseudosalonów. To, że się gra człowieka z marmuru, żelaza itp. to nie znaczy przecież, że się nim jest. W końcu każdy sam wybiera, czy służy Bogu, czy mamonie. W Biblii napisano, że nie można dwóm panom służyć. Hmm... No nie wiem, niektórzy próbują. Co tu pisać, postępowanie urzędników unijnych to wielki, niebezpieczny, pachnący terrorem kit, a książka Orwella to cudowny hit.

George Orwell – w sumie trochę socjalista, ale uczciwy. Jedyny, czy naprawdę jeden z wielu na Zachodzie, który bronił publicznie Powstania Warszawskiego, gdy ono trwało. Głośno dopominając się o prawdę o Powstaniu, którego ówczesny rząd angielski nie tylko nie popierał, ale i nie mówił o jego wybuchu. Kit, proszę państwa. Ci ówczesni angielscy politycy – wasz strażnik sumień George Orwell wam to wytknął wtedy, a wy co? Ustami Churchilla pieprzyliście o jakiejś wyzwolenczej Ar-

mii Radzieckiej, która czeka pod Warszawą, aby ją wyzwolić i dać wolność... Orwell przez ten czyn powinien zostać bohaterem Polski i dostać najwyższy polski medal, jaki tylko jest możliwy, który może być przyznany pośmiertnie. Jego pomnik powinien stanąć w głównym miejscu Warszawy. Ale czy Prezydent Duda ma aż taki feeling i takie horyzonty, żeby to uczynić? Zobaczmy.

Wykorzystanie Polaków – nasi sąsiedzi, poza nielicznymi czasookresami, pragnęli zawsze sięgnąć po owoce naszej pracy, bogactwo, a najchętniej chcieliby wykorzystać Polaków do pracy dla nich, walki dla nich na frontach – przelaniu polskiej krwi i wycycaniu nas z pieniędzy. Przykłady? Bardzo proszę: podczas II Wojny Światowej Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie (a więc walczące na rzecz aliantów) liczyły na zakończenie wojny od 230 do 249 tys. żołnierzy. Wyzwalali głównie zachodnią Europę. Wielu oczywiście zginęło. Dalej: 100 tys. Polaków wcielono do Armii Czerwonej. Wyzwalali Związek Radziecki, Białoruś (no i co, Panie Łukaszenka?), Ukrainę (czy tzw. Banderowcy znają tę prawdę?) i Polskę. Też wielu zginęło. I teraz uwaga, Niemcy wcielili podczas

wojny od 375 do 500 tys. Polaków do Wehrmachtu !!! Tak, tak – Niemcy wcielili pół miliona Polaków i wysłali ich głównie na front wschodni. Umiełi nas wykorzystać? Prawie milion polskich żołnierzy walczyło w czasie drugiej wojny od przegranej w kampanii wrześniowej pod innymi chorągwiami. No i oczywiście dodatkowo dla samych siebie wystawiliśmy oddziały AK i partyzantkę. 6 milionów obywateli Polski zginęło podczas II Wojny Światowej. A inne kraje: Niemcy – 7 mln, USA – 419 tys., Wielka Brytania – 450 tys., Związek Radziecki – 27 mln, Francja – 600 tys., Czechosłowacja – 355 tys., Rumunia – 500 tys., Węgry – 1 mln.

Daliśmy światu danię krwi, wygraliśmy wojnę ze Związkiem Radzieckim i z aliantami nad Niemcami. I za ten wkład krwi i poświęcenia pozbawiono nas wolnego kraju. A przegrane Niemcy? Zadbano o ich rozwój i odbudowę. Wyciągnijmy raz na zawsze wnioski z historii. Zadbajmy w końcu o samych siebie. O Polskę i o Polaków. Chcecie dalej jeszcze wybierać przedstawicieli cudzych interesów w naszym kraju? 6 milionów wymordowanych, spalonych Polaków, spalona Warszawa i zniszczone inne miasta, mordowani ludzie pod ścianami własnych domów na warszawskiej Woli, palenie i zagazowywanie w obozach... Czy to nie są argumenty? Czy to nie przemawia? Przypomnijmy sobie opowiadania Tadeusza Borowskiego, np. „Proszę Państwa do gazu”, gdzie więźniowie dostali rozkaz od Niemców uprzątnięcia wagonów ze zwłok dzieci uduszonych podczas transportu, leżących w odchodach. Na szczęście to opowiadanie ocalało jeszcze w obowiązkowych lekturach szkolnych. Ci wymordowani w czasie wojny Polacy, Janusz Korczak idący z dziećmi z domu dziecka na śmierć, aby towarzyszyć im do końca, bo do końca ich umiłował, sieroty wojny – nie wiem, co powie na to hierarchia kościelna, ale to są nasze święte „relikwie”. Jeśli je ktoś odrzuca, to odrzuca Polskę.

PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ODKRYŁO KARTY

JAROSŁAW KACZYŃSKI PRZEDSTAWIŁ W CZWARTEK (31 SIERPNIA) NAZWISKA LIDERÓW LIST WYBORCZYCH PRAWA I SPRAWIEDLIWOŚCI DO SEJMU. JAK WYNIKA Z ZESTAWIENIA, W 22 NA 41 OKRĘGÓW WYBORCZYCH „JEDYNKAMI” LIST BĘDĄ KANDYDACI INNI NIŻ W WYBORACH W 2019 ROKU.

Kto z kim powalczy?

„Jedynki” list wyborczych w okręgu nr 34, który obejmuje Elbląg oraz powiaty: bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, iławski, lidzbarski, nowomiejski i ostródzki, przedstawiają się następująco:

W przypadku liderów list wyborczych w okręgu nr 35, który obejmuje Olsztyn oraz powiaty: elcki, giżycki, gołdapski, kętrzyński, mrągowski, nidzicki, olecki, olsztyński, piski, szczycieński i węgorzewski, sytuacja wygląda następująco:

Prawo i Sprawiedliwość – **Leonard Krasulski**

Koalicja Obywatelska – **Jacek Protas**

Trzecia Droga (PSL + Polska2050 Szymona Hołowni) – **Rafał Ryszczuk**

Lewica – **Monika Falej**

Konfederacja – **Konrad Sajkowski**

Prawo i Sprawiedliwość – **Janusz Cieszyński**

Koalicja Obywatelska – **Janusz Cichoń**

Trzecia Droga (PSL + Polska2050 Szymona Hołowni) – **Urszula Pastawska**

Lewica – **Marcin Kulasek**

Konfederacja – **Piotr Cezary Lisiecki**

WYBORY PARLAMENTARNE ODBĘDĄ SIĘ 15 PAŹDZIERNIKA; POLACY WYBIORĄ NA CZTEROLETNIA KADENCJĘ 460 POSŁÓW I 100 SENATORÓW.

Jarosław Kaczyński, który przed czterema laty otwierał listę w Warszawie, w październikowych wyborach będzie „jedyneką” w Kielcach. Jacek Sasin, startujący ostatnio z Chełma, będzie liderem w Białymstoku. Z kolei „jedyneką” w Chełmie będzie Mariusz Kamiński, który w ostatnich wyborach kandydował z Warszawy. Okręg wyborczy zmienił też Piotr Gliński, który cztery lata temu przewodniczył liście łódzkiej. W październiku będzie liderem listy PiS w Warszawie. Także Janusz Cieszyński, który w ostatnich wyborach w Kielcach, zmienił okręg i utworzy listę w Rzeszowie.

Zmiany

Do zmian „jedynek” PiS-u doszło też w okręgach sejmowych w: Legnicy (Elżbieta Witek), Wałbrzychu (Marcin Gwóźdź), Bydgoszczy (Paweł Szrot), Toruniu (Krzysztof Szczucki), Lublinie (Przemysław Czarnek), Łodzi (Zbigniew Rau), Nowym Sączu (Ryszard Terlecki), Płocku (Kamil Bortniczuk), Siedlcach (Maria Koc), Opolu (Paweł Kukiz), Gdańsku (Kacper Płażyński), Gdyni (Piotr Müller), Częstochowie (Lidia Burzyńska), Olsztynie (Janusz Cieszyński), Kaliszu (Marlena Małag), Poznaniu (Szymon Szykowski vel Sęk), Koszalinie (Czesław Hoc).

Swoje pozycje liderów na listach PiS do Sejmu zachowali: Mirosława Stachowiak-Różecka (okręg

wrocławski), Marek Ast (Zielona Góra), Antoni Macierewicz (Piotrków Trybunalski), Joanna Lichocka (Sieradz), Rafał Bochenek (Chrzanów), Małgorzata Wassermann (Kraków), Anna Pieczarka (Tarnów), Marek Suski (Radom), Mariusz Błaszczak (okręg podwarszawski), Marek Kuchciński (Krosno) Stanisław Szwed (Bielsko-Biała), Bożena Borys-Szopa (Gliwice), Krzysztof Czarnecki (Piła), Bolesław Piecha (Rybnik), Mateusz Morawiecki (Katowice), Ewa Malik (Sosnowiec), Leonard Krasulski (Elbląg), Zbigniew Hofmann (Konin), Marek Gróbarczyk (Szczecin).

MAMY JUŻ PEŁNE LISTY WYBORCZE I W NAJBLIŻSZYCH DNIACH, W NAJBLIŻSZYM WEEKEND BĘDĄ ONE PREZENTOWANE W POSZCZEGÓLNYCH OKRĘGACH ŁĄCZNIE Z NASZYM KANDYDATAMI W WYBORACH DO SENATU – POWIEDZIAŁ RZECZNIK PIS RAFAŁ BOCHENEK.

ŹRÓDŁO: PAP

Janusz Cieszyński — bliski współpracownik premiera Mateusza Morawieckiego w jego drugim gabinecie. Od 2023 roku minister cyfryzacji. Jego pomysłem są laptopy dla czwartoklasistów i nauczycieli. Podobnie wdrożenie i funkcjonowanie aplikacji mObywatel. Jest kojarzony

z błędami przy zakupie respiratorów, które Ministerstwo Zdrowia kupowało w szczycie pandemii. Janusz Cieszyński pochodzi z Wrocławia, gdzie się urodził w 1988 roku. W oficjalnym CV przedstawia się jako menedżer, przedsiębiorca i samorządowiec z dużym doświadczeniem w zakresie cyfryzacji. Od czasów licealnych pasjonat ekonomii i finalista XIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej o tematyce „Ryzyko w działalności gospodarczej”. Absolwent finansów i rachunkowości na SGH. Pracował w Orange Polska. Janusz Cieszyński kolejno kierował Departamentem Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Ministerstwie Rozwoju, był podsekretarzem stanu w Ministerstwie Zdrowia

i odpowiadał za informatyzację sektora zdrowia, w tym m.in. za nadzór nad Centrum Systemów Informatycznych Ochrony Zdrowia. Podczas jego kadencji wdrożono Internetowe Konto Pacjenta, e-receptę czy e-skierowanie. Od listopada 2020 roku do czerwca 2021 roku był wiceprezydentem Chełma. Od kwietnia 2021 roku jest wiceprzewodniczącym Rady ds. Cyfryzacji. W latach 2021-2023 był sekretarzem stanu ds. cyfryzacji w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i pełnomocnikiem rządu ds. cyberbezpieczeństwa. Koordynował projekty związane z cyberbezpieczeństwem. **SK**

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

KONDOLENCJE

Pani

Marii Skurpskiej

Wieloletniej Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie

i Jej Bliskim

wyrazy najgłębszego współczucia po śmierci

Męża

składają

Gustaw Marek Brzezina
Marszałek
Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Bernadeta Hordejuk
Przewodnicząca Sejmiku
Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

POKÓJ ZOSTAWIAM WAM

POCZĄTEK WRZEŚNIA NIEMAL KAŻDEMU KOJARZY SIĘ Z POCZĄTKIEM WOJNY, A WIĘC Z NARUSZENIEM POKOJU, KTÓREGO WAGĘ DOSTRZEGAMY WTEDY, GDY JEST ON NAM ZABRANY. NIESTETY, NAJCZĘŚCIEJ JEST TAK, ŻE WIDZIMY W OSTRYM ŚWIETLE WARTOŚĆ CZEGOŚ, GDY TO TRACIMY LUB GDY PRÓBUJE SIĘ NAS CZEGOŚ POZBAWIAĆ. GDY MYŚLĘ O WOJNIE NA UKRAINIE, TO JAKŻE JESTEM SZCZĘŚLIWA, ŻE ŻYJĘ POD NIEBEM, Z KTÓREGO NIE SPADNĄ NA MNIE BOMBY, ŻE NIKT DO MNIE NIE STRZELI, NIE ZNISZCZY MI DOMU, NIE ZRANI LUB NIE ZABIJE DZIECI. ŻYJĘ W POKOJU.

Jednak obok tego pokoju ziemskiego jest jeszcze inny rodzaj pokoju, równie ważny, który wpływa na nasze życie. Jest to pokój duchowy, inaczej wewnętrzny. Czym on jest? Jak można go zdefiniować? Prawdopodobnie każdy z nas inaczej postrzega tę kategorię i w czym innym upatruje istotę pokoju wewnętrznego. Jedni być może myślą, że to jest taki stan, gdy życie toczy się swoim torem, jest w pewnym stopniu przewidywalne i nie ma w nim wielkich powodów do niepokoju. Inni sądzą, że pokój wewnętrzny to zintegrowanie na wielu poziomach duszy i ciała. Jeszcze inni są przekonani, że pokój jest wypadkową dobrobytu, powodzeniem życiowym, sukcesem, brakiem finansowych kłopotów, ponieważ niedostatek przynosi niepokój, a pokój jest zabezpieczony przez dobra materialne w myśl zasady, że lepiej już płakać w Mercedesie klasy S, w komfortowych warunkach, niż pod drzewem, gdy deszcz wlewa się za kołnierz. W każdej z tych interpretacji pokoju jest jakiś element prawdy. Na pewno są to ważne elementy pokoju. Natomiast w mojej ocenie pokój wewnętrzny, to taki stan, który jest konsekwen-

cją czystego sumienia i działań człowieka, który w wolności odczytuje obowiązujące go prawa moralne i zgodnie z nimi postępuje. Dodam, że w życiu nie bardziej nie powinno być pożądanego, jak właśnie ten stan. Można mieć bowiem ogromną pozycję społeczną, status materialny, prestiż towarzyski, cudowny wygląd, wyjątkową rodzinę, ale jeśli zabraknie pośród tych dóbr pokoju wewnętrznego, to na nic zdadzą się one wszystkie.

Wierność Bogu i Dekalogowi są gwarantem pokoju duchowego

Jak ważny jest pokój, pokazuje nam sama Biblia i liturgia Kościoła: „Łaska wam i pokój od Boga”, „Pokój wam”, „Przekażcie sobie znak pokoju”, „Pokój Mój daję wam” (J 14,27), „Szukaj pokoju i dąż do niego” (Ps 34,15), „Pozwól, o Panie, odejść swemu słudze w pokój” (Łk 2,29), „O, jak są pełne wdzięku na górach nogi zwiastuna radosnej nowiny, który ogłasza pokój” (Iz 52,7). Wszyscy znamy te słowa, słyszymy je i powtarzamy. Bóg chce, abyśmy mieli pokój i żyli w pokoju. Jak zatem go osiągnąć?

Po pierwsze pokój zdobywa się właśnie poprzez życie zgodne z Bożymi nakazami. Tak można

powiedzieć najogólniej. Wierność Bogu i Dekalogowi są gwarantem pokoju duchowego. A kiedy można poznać, że ma się ten pokój? Wtedy, gdy, mówiąc kolokwialnie, nie gryzie człowieka sumienie, nie ma on wyrzutów sumienia, a cechują go czyste intencje, myśli, nie działa na szkodę innych i nie łamie Bożych przykazań. Tylko wtedy osiąga się pokój serca. Oczywiście nie ma ludzi, którzy postępują idealnie, bo są oni zawsze chodzącymi doskonałościami. Wszyscy w różnym stopniu popełniamy błędy, pomyłki, wykroczenia, naginamy do własnych potrzeb prawo, nie tylko stanowione, ale moralne i Boże. Lecz jeśli natychmiast próbujemy temu zaradzić, naprawić, nie powtarzać pewnych działań i zachowań, to z pewnością pokój wewnętrzny ocalimy.

Można jednak powiedzieć negatywnie, że nikt nie osiągnie pokoju serca, gdy tkwi w grzechu ciężkim. Jest taka ważna zasada życia duchowego, że gdy taka sytuacja zaistnieje, należy natychmiast przystąpić do spowiedzi świętej u pierwszego dostępnego kapłana. Tego samego dnia, gdy człowiek zgrzeszy. Nie wolno z oczyszczeniem się z tego grzechu zwlekać, odkładać spowiedź na dzień następny, gdyż grzech śmiertelny, jak sama nazwa to wyraża, przynosi śmierć duszy, ograbia człowieka z pokoju duchowego, niszczy poczucie jego wewnętrznej równowagi.

Modlitwa, medytacja, lektura Słowa Bożego

Pokój w człowieku jest również zniweczony, gdy nie ma w nim wewnętrznej zgody na kształt swojego życia. Niby wszystko jest jak być powinno, jest praca, dom, rodzina, ale niestety pierwotne wybory były złe, nieprzemyślane, chybione, wymuszone przez różne okoliczności i osoba uwikłała się w sytuację, z których nie widzi wyjścia. Trudno wtedy o życie w pokoju wewnętrznym. Niedawno ktoś mi powiedział, pół

żartem, pół serio, ale bardzo jednak serio, że cieszy się z obietnicy Jezusa, że w niebie ani się żenić nie będą, ani za mąż wychodzić, że to zapewne nie go pociesza. Wnioski z tej wypowiedzi są oczywiste, ale wskazują na to, że osoby niepokodzone z własnym stanem, w tym wypadku małżeńskim, męcząc się ze współmałżonkiem, pokoju wewnętrznego nie osiągają, widząc swoje życie jako porażkę i udręczenie.

Są też sytuacje, gdy brak pokoju wewnętrznego jest spowodowany niepokojem, który przynosi inni ludzie. Ostatnio miałam taką sytuację, gdy pokój wewnętrzny został mi zabrany przez osobę, której ufałam, której chciałam pomóc, a która niestety pokazała swą inną, brzydką twarz bezwzględnej, cynicznej, aroganckiej, pewnej siebie i zastraszającej mnie osoby, której nie znalazłam od tej strony. Mogę powiedzieć, że po raz pierwszy zrozumiałam dogłębnie, a nawet doświadczyłam na własnej skórze, czym jest tzw. dwulicowość. Osoba ta na szczęście odsłoniła się w porę, a ja w końcu otworzyłam oczy i przywróciłam przytomność umysłu, zresztą też dzięki pomocy innych, mogąc przeciwdziałać długofalowym skutkom, które by mnie czekały, gdybym w porę się nie zorientowała, jakie są jej ukryte intencje. Jednym z tych najgorszych skutków byłoby odebranie mi pokoju wewnętrznego, gdyż narażona na jej obecność żyłabym w ciągłym lęku i niepewności przyszłości. Należy unikać ludzi, którzy sięją zamęt, wprowadzają niepokój i z premedytacją niszczą ludziom życie.

Aby osiągnąć pokój wewnętrzny, niektórzy, zwłaszcza psychologowie, doradzają naiwnie, że wystarczy pozytywnie myśleć. Niestety, same próby pozytywnego myślenia lub odganiania złych emocji uczuć i myśli nie przynoszą spodziewanych rezultatów, nie dają pokoju. O osiągnięcie pokoju trzeba się po prostu

modlić. Zresztą ten, kto się modli, wie i czuje, że modlitwa sama w sobie przynosi pokój i wytchnienie. Gdy bardzo martwimy się o najbliższe nam osoby, to modlitwa za nie daje wewnętrzny pokój, wycisza, reguluje emocje. A zatem modlitwa, medytacja, lektura Słowa Bożego to najskuteczniejsze narzędzia odzyskiwania i utrzymania pokoju. Nieżyjący już benedyktyn o. Jan Paweł Konobrodzki twierdził, że pokój osiąga się też w pewnym stopniu samodzielnie: szukając go, pragnąc i dążąc do niego, będąc na nim skupionym.

Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi

Pokoju można też udzielać innym, podobnie jak wprowadzać niepokój w czyjeś serce. Jezus powiedział: „Wchodząc do domu, przywitajcie

go pozdrowieniem. Jeśli dom na to zasługuje, niech zstąpi na niego pokój wasz; jeśli zaś nie zasługuje, niech pokój wasz powróci do was!” (Mt 10,12–13). To znaczy, że dysponujemy pokojem. Mogę komuś go udzielić lub nie. Dlatego św. Franciszek z Asyżu napisał piękną modlitwę, którą warto odmawiać każdego dnia.

Nie bez powodu zatem Chrystus Pan nauczał, że „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi”. To błogosławieństwo jest kolejnym stopniem na drodze do doskonałości, gdyż ci, którzy niosą pokój, słusznie są nazwani synami Boga – podobnie jak ci, którzy sięją zło, wprowadzają niezgodę, prowokują kłótnie, wywołują wojny, mniejsze lub większe, oszukują, mącą, nie liczą się z drugim człowiekiem, nie mogą być nazwani inaczej, jak synami diabła. Bo cóż jest bardziej ludzkiego, pełnego miłości, godnego człowieka, jak nie pokój?

Dr hab. Zdzisława Kobylińska

– nauczyciel akademicki w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UWM, filozof, etyk, pedagog, publicystka, posłanka na Sejm III kadencji.

200 tys. zł na start dla młodych rolników

W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 ruszył nabór wniosków o przyznanie premii dla młodego rolnika. Kwota dofinansowania jest wyższa w porównaniu z podobnym wsparciem, które było dostępne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, i wynosi obecnie 200 tys. zł.

„Premia dla młodego rolnika” to program, którego celem jest zachęcenie młodych ludzi do pozostania na wsi i prowadzenia działalności rolniczej. Ten rodzaj pomocy w ramach PROW 2014-2020 cieszył się sporym zainteresowaniem. Skorzystało z niego na razie blisko 27 tys. młodych gospodarzy, z którymi ARiMR podpisała umowy na ponad 3,4 mld zł. Na co przeznaczyli otrzymane fundusze? Spośród inwestycji w środki trwałe około 80 proc. dotyczyło zakupu maszyn. Co trzecia złotówka wydawana była na kupno ciągnika rolniczego. Dużym zainteresowaniem cieszył się również sprzęt służący uprawie gleby oraz przeznaczony do zbiorów płodów rolnych. Teraz kolejni młodzi ludzie mają szansę otrzymać pieniądze na zawodowy start i rozwijanie swojego gospodarstwa.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

O przyznanie premii może wystąpić osoba w wieku od 18 do 40 lat (nieukończonych 41 lat na dzień składania wniosku), która albo rozpoczyna działalność rolniczą albo prowadzi ją nie dłużej niż 24 miesiące przed złożeniem wniosku. Co do zasady, trzeba być właścicielem, współwłaścicielem, posiadaczem lub współposiadaczem gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 ha. Kolejny wymóg to posiadanie numeru identyfikacyjnego gospodarstwa oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub uzupełnienie ich w ciągu 3 lat od wypłaty pierwszej raty pomocy. Należy również złożyć w ARiMR biznesplan ze zobowiązaniem do jego realizacji w terminie nie dłuższym niż 3 lata następujące po roku, w którym został dostarczony wniosek o wsparcie.

Jaka jest wielkość gospodarstwa uprawniająca do otrzymania premii?

O pomoc może wystąpić młody rolnik, którego gospodarstwo:

- 1) ma powierzchnię użytków rolnych równą co najmniej powierzchni minimalnej i nie większą niż 300 ha lub wielkość ekonomiczną mieszczącą się w przedziale 15 tys. euro – 150 tys. euro;

FOT. ADOBE STOCK

- 2) ma powierzchnię użytków rolnych będących wyłączną własnością wnioskodawcy lub małżeńską wspólnością majątkową, będących w użytkowaniu wieczystym lub w wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawie z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, równą co najmniej 50 proc. powierzchni minimalnej;
- 3) stanowi lub może stanowić zorganizowaną całość gospodarczą.

W przypadku gospodarstwa położonego na obszarze więcej niż jednego województwa, brana jest pod uwagę średnia z tego województwa, na terenie którego znajduje się największa część użytków rolnych.

Jaka jest wysokość dofinansowania?

W ramach wsparcia młodzi rolnicy mogą otrzymać 200 tys. zł premii. Jest ona wypłacana w dwóch ratach. Pierwszą w wysoko-

ści 140 tys. zł otrzymuje się po spełnieniu warunków do przyznania pomocy, a druga rata płatności – 60 tys. zł – trafia na konta młodych gospodarzy po realizacji biznesplanu. Premię na start przyznaje się na dane gospodarstwo tylko raz. W przypadku małżonków dofinansowanie może otrzymać wyłącznie jedno z nich.

Na co można przeznaczyć premię?

Przekazane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środki powinny być przeznaczone na prowadzenie gospodarstwa lub przygotowanie do sprze-

daży wytwarzanych w nim produktów rolnych.

Minimum 70 proc. otrzymanej kwoty należy zainwestować w środki trwałe. Wsparcie finansowe można wykorzystać na zakup m.in.: gruntów rolnych; nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia i sprzętu, w tym sprzętu komputerowego niezbędnych do wytwarzania produktów rolnych lub do przygotowania ich do sprzedaży; zwierząt gospodarskich. Można je także wydać na budowę czy modernizację budynków gospodarczych.

Pozostałe 30 proc. kwoty premii można przeznaczyć na przykład na zakup środ-

ków do produkcji rolnej, m.in. paszy dla zwierząt, środków ochrony roślin, paliwa rolniczego, nawozów sztucznych i organicznych.

Z kolei wsparcie finansowe nie przysługuje gospodarstwom, które prowadzą plantację roślin wieloletnich na cele energetyczne czy hodowlę m.in. zwierząt laboratoryjnych, ryb akwariowych, psów i kotów rasowych, zwierząt futerkowych - z wyjątkiem królika utrzymywanego w celu produkcji surowca mięsnego. Pieniądzy nie będzie można otrzymać także na zakup gruntu m.in. od rodziców, małżonka czy dzieci, a także na budowę na

gruncie, który nie należy do wnioskodawcy lub nie stanowi przedmiotu małżeńskiej wspólności majątkowej.

Gdzie i do kiedy składać wniosek?

Wnioski przyjmuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do 29 września 2023 r. Można je składać wyłącznie za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- na portalu internetowym www.gov.pl/web/arimr
- pod numerem infolinii 800-38-00-84
- w placówkach ARiMR

NA CO WYDANO PREMIE

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 młodzi gospodarze środki finansowe otrzymane na start przeznaczali na zakup m.in.:

- ◆ 4,2 tys. maszyn do nawożenia;
- ◆ 2,6 tys. maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia;
- ◆ 2,5 tys. ciągników rolniczych;
- ◆ 14,68 tys. ha użytków rolnych;
- ◆ 2,8 tys. sztuk zwierząt gospodarskich.

Za otrzymane premie powstało także 313 budynków produkcyjnych, a 503 tego typu obiektów wyremontowali. Oprócz tego adepci rolnictwa zmodernizowali 988 ha sadów i plantacji wieloletnich.

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Jednym z bohaterów polskiej kampanii wyborczej stał się Manfred Weber, przewodniczący Europejskiej Partii Ludowej. Do tej pory Weber był w Polsce postacią niemal anonimową. W Niemczech też nie jest politykiem pierwszoligowym. Nigdy nie piastował ważnych

KIM PAN JEST, PANIE WEBER?

funkcji w niemieckim rządzie krajowym ani federalnym. Zastąpił Donalda Tuska na stanowisku szefa EPL, tym samym zaczął budzić zainteresowanie sztabowców PiS. Weber zaczął być kreowany na głównego przeciwnika PiS, ideowego wroga polskiej prawicy. Jest to tyle przewrotne, że Weber sytuuje się zdecydowanie na prawo od centrum europejskiego centrum politycznego. Wywodzi się on z bawarskiej partii CSU, siostrzanej partii CDU, która sytuuje się prawo od

swojej większej odpowiedniczki. Weber przez kilka lat bronił członkostwa Fideszu w EPL, popierając twarde podejście Węgier do kwestii migracyjnych. Lider EPL dokonał też woltę w sprawie polityki klimatycznej. Opowiedział się m.in. przeciwko prawu o odbudowie przyrody. Weber jest też twarzą nurtu chęć, który rozważa współpracę ze skrajną prawicą. Poważnie rozważa on powyborską współpracę z Braćmi Włochami premierki Włoch Giorgii Meloni. Jest to formacja wywodząca się

z włoskich środowisk postfaszystowskich i... należąca do jednej grupy europarlamentarnej z PiS. Weber dla włoskich postfaszystów ma sporo wyrozumiałości, natomiast PiS gromi na każdym kroku. Jest to postawa dosyć osobliwa. Trudno powiedzieć, czy złe relacje między PiS a Weberem są efektem świadomego wyboru szefa EPL, czy raczej wynikają z deficytu zdolności dyplomatycznych PiS-u. Człowiek, który powinien być dla rządu PiS jednym z głównych ideowych

pobratymców w Unii Europejskiej, stał się wielkim wrogiem polskiej prawicy. Jak do tego doszło? Trudno powiedzieć. Może winne są antyniemieckie obsesje liderów PiS. A może o interpretację należałoby zapytać Jacka Czaputowicza, byłego szefa MSZ w rządzie Mateusza Morawieckiego, który ostatnio zmienił polityczną linię i zaczął krytykować swoich niedawnych kolegów z rządu. Nie zawsze w słowach dyplomatycznie wyważonych. Wracając do Webera, to jego

komentarze z pewnością nie pomagają polskim partiom należącym do EPL, czyli PO i PSL. Są paliwem dla antyniemieckiej propagandy PiS-u. Najbardziej zenującą jej emanacją je zrównywanie zbrodniczej grupy Wagnera z brukselską „grupą Webera”. Ta propaganda jest nie do obrony. A jej skuteczność jest ograniczona. Z jednego prostego powodu. Ilu wyborców w Polsce słyszało o Manfredzie Weberze? Niewiele. I może to i lepiej.

MARCIN KULASEK,
POSEŁ NOWEJ LEWICY

DLA KOGO EXPO 2030? WYŚCIG 3 KRAJÓW I 3 KONTYNETÓW

Wielka impreza o zasięgu globalnym – EXPO – jest przedmiotem pasjonującego wyścigu. W decydującą fazę wchodzi rozgrywka o to, jakie miasto, jaki kraj i jaki kontynent będzie organizatorem EXPO 2030. Kandydatura Odessy i Ukrainy miała charakter symboliczny ze względów oczywistych – i również z tych samych oczywistych względów Polska tę kandydaturę popierała. Teraz jednak na placu boju pozostają w praktyce trzy państwa: Włochy z Rzymem, Arabia Saudyjska z Rijadem i Republika Korei z Pusan. Jak

widać: z trzech kandydatów dwie to stolice. Starcie Europy, Azji i Bliskiego Wschodu rozstrzygnie się w listopadzie. W tej chwili wszystkie trzy kraje prowadzą bardzo intensywną kampanię. Kandydatura Włoch została oficjalnie poparta przez Unię Europejską w oświadczeniu „HighRepa”, czyli „Wysokiego Reprezentanta” – wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, Hiszpana (Katalończyka) Josepa Borrelli. Udział w tym miał być szef Parlamentu

Europejskiego (a wcześniej jego wiceszef – byliśmy wówczas obaj w prezydium PE, jako jego wiceprzewodniczący), niegdyś komisarz reprezentujący Italię w Komisji Europejskiej, minister spraw zagranicznych Włoch Antonio Tajani (po śmierci Silvio Berlusconi został jego następcą na stanowisku szefa partii Forza Italia). Korea pokazała, że potrafi skutecznie „załatwiać” najważniejsze światowe imprezy sportowe i nie tylko, poczynając od Letnich Igrzysk Olimpijskich w Seulu (1988), piłkarskich mistrzostw świata (2004 – współ-

nie z Japonią) oraz Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Pjongczang (2018). Dodajmy do tego zakończony parę tygodni temu światowy zlot harcerski „25th World Scout Jamboree”. Z kolei Arabia Saudyjska bardzo intensywnie prowadzi kampanię wyborczą, choćby w rejonie Pacyfiku. Potrafi na przykład przychodzić z pomocą nawet niewielkim krajom – ale dysponującym tym samym, bo jednym głosem, co kraje duże – na przykład oferując kredyty bezzwrotne na budowę szpitali za wiele milionów dolarów, jeśli w tym akurat państwie

głównym problemem jest służba zdrowia. Tak było np. w przypadku St. Lucii. Głosowanie jest tajne – to zwiększa możliwość niespodzianek. Polska dotychczas nie zajęła stanowiska, kogo poprze i formalnie nie musi tego robić. Skądinąd wiadomo, że jednym z głównych powodów wizyty prezydenta Korei Yoon Suk-Yeol w naszym kraju w zeszłym miesiącu była próba skłonienia polskich władz, aby oficjalnie, publicznie poparty kandydaturę koreańskiego Pusan. To jednak nie nastąpiło. Ostatnie EXPO (w 2021 roku, przeniesione z 2020, tak jak

igrzyska olimpijskie) organizował Dubaj ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich, a więc z Bliskiego Wschodu, jak Arabia Saudyjska. Najbliższe (w 2025 roku) zorganizuje Osaka z Japonii, a więc z Azji, jak Korea. Czas na Europę? Adesso Italia? Co znaczy „teraz Włochy”?

RYSZARD CZARNECKI,
EUROPOSEŁ PRAWA I SPRAWIEDLIWOŚCI

GAZETA OLSZTYŃSKA

ZRÓB PREZENT BLISKIM! ZAPRENUMERUJ DLA NICH E-WYDANIE GAZETY OLSZTYŃSKIEJ

kupgazete.pl

89 539 76 65

Nazywam się Cecylia Maciejczyk. Jestem wdzięczna losowi za dar dorastania na ziemi bichniowskiej i włoszczowskiej. Wdzięczna za dar ludzkich przyjaźni i życzliwości, jakie otaczały mnie i moich bliskich również w chwilach trudnych. Urodziłam się 2 września 1937 roku w Bichniowie. Moimi rodzicami byli Franciszek Śliwiński i Stanisława z domu Orzeł. Od pokoleń pochodzimy z Bichniowa, z Michałowa i innych miejscowości powiatu włoszczowskiego. Moi rodzice, bichniowscy rolnicy, utrzymywali się z pracy na 8-hektarowym gospodarstwie rolnym.

Czas wojny, w tym rok 1943, pamiętam z perspektywy dziecka. Dziś mam 86 lat i moje wspomnienia mogą być chaotyczne. Jednak dzień 28 listopada 1943 roku pamiętam wyraźnie ze względu na ogrom towarzyszących emocji. W tym dniu jako sześciolatka dzieckiem byłam bezwolnym świadkiem okrucieństwa Niemców. To, czego doświadczyłam, było wyraziste w swoim ogromie. Dzisiaj są to już tylko obrazy z przeszłości pozbawione bolesnego piętna. Z poczucia wdzięczności za ocalenie życia piszę moje wspomnienia dla potomnych.

W okresie okupacji niemieckiej na polskie wsie i na polskich rolników Niemcy nakładali obowiązek przymusowego dostarczania żywności. To były tak zwane „kontyngenty”. Trudno jest to sobie dzisiaj wyobrazić, musieliśmy oddawać im wszystko, mówiło się „odstawiać” zwierzęta, zboże, ziemniaki, jaja, mleko.

Okupację niemiecką pamiętam jako czas głodu. Nam Polakom brakowało wszystkiego, brakowało chleba, a pożywieniem dla wszystkich były jedynie kluski ze zmarznionych ziemniaków.

Przy zaborze naszej żywności współpracowali też sami Polacy. Była to współpraca przymusowa, za odmowę groziła śmierć. Z relacji mieszkańców pamiętam, jak mówiono, że to sołtys musiał podawać Niemcom listę osób zalegających z dostarczeniem kontyngentu. Tak już osobiście pamiętam, że żywił niechęć do mojego Ojca, prześladował go. Szczególnie upodobał sobie mojego Ojca Franciszka. Nie wiem, z jakiego powodu, być

może tak jak biblijny Dawid z powodu własnych uczuć do mojej Mamy.

Rodzice moi byli dobrymi, prostymi ludźmi. Dzielili się chętnie z innymi będącymi w większej potrzebie. Pamiętam, że pewnego razu przyjeździ pod dach samotną kobietę z synem. Mieszkaliśmy tak razem przez kilka lat. Dziś z perspektywy doświadczeń własnego życia wiem, że moi bliscy byli ludźmi o wielkim sercu. Było nas troje dzieci – ja, moja siostra i brat. Mieszkaliśmy z rodzicami w murowanym dwupokojowym domu obok gospodarstwa wuja Śliwińskiego.

Gdzie mamy iść?

Na rozstrzelanie pod mur czy na drogę?

Był chłodny dwudziesty ósmy dzień listopada. To była niedziela. Usłyszeliśmy strzały, gdzieś rozpoczęła się potyczka, strzelanina. Słychać było, jak kule pikuja w mur domu i w sadzawkę po drugiej stronie drogi. Rodzice przeczuwali jakieś zagrożenie, bo nagle z nami dziećmi opuścili dom i zaczęli uciekać do sąsiedniej wioski. Razem z nami uciekało wielu sąsiadów. Pamiętam, jak w połowie naszej wsi mama krzyknęła do taty: „Uciekaj, ja z dziećmi zostanę, przecież dzieciom innemu nic nie grozi”. Zawróciliśmy do naszego domu. I wtedy przybiegli do nas inni mieszkańcy wsi. Im nasz murowany dom wydawał się bezpieczniejszy niż ich drewniane.

Z okna domu zauważyliśmy nadjeżdżające samochody pełne Niemców. Zaczęliśmy się rozglądać poza zabudowania gospodarze, aby widzieć, co się dzieje. Przerazenie widoczne w oczach dorosłych nam dzieciom mówiło wszystko. Nadjeżdżały kolejne samochody z posiłkami Niemców, którzy zaczęli otaczać naszą wieś. Pacyfikację wioski rozpoczęli od pierwszych skrajnych domów. Nasz dom był na początku wioski. Wypędzano wszystkich na drogę. Ta metoda wypędzania ludzi z domów była zastosowana w całej wsi. Do naszego domu wszedł Niemiec i krzyknął: „Raus”. Byliśmy zdezorientowani, nie wiedzieliśmy, co mamy robić. Jedna z osób znająca trochę niemiecki zapytała tego Niemca: „Gdzie mamy iść? Na rozstrzelanie pod mur czy na drogę?”. Odpowiedział, że na drogę. Wy-

Cecylia Maciejczyk do dziś doskonale pamięta pacyfikację swojej wsi

MAMUSIU, JA CHCĘ ŻYĆ. MAMUSIU, ZABIJĄ NAS

PAMIĘTAM, JAK STRZELILI W GŁOWĘ PANA GÓRECKIEGO. WIDZIAŁAM, JAK ZAKRWAWIONY UPADŁ I LEŻAŁ W BEZRUCHU. MÓWIŁ POTEM, ŻE UDAŁ ZABITEGO. PRZEŻYŁ, CHOĆ KULA PRZESZYŁA JEGO OKO. PAMIĘTAM STRZAŁY, KREW, PRZERAZLIWE KRZYKI I TŁUM LUDZKI PĘDZONY NICZYM BYDŁO NA RZEŻ — MÓWI MIESZKAJĄCA DZISIAJ W OLSZTYNIE PANI CECYLIA MACIEJCZYK, NAOCZNY ŚWIADEK BESTIALSTWA, JAKIEGO NIEMCY DOPUŚCILI SIĘ W 1943 ROKU W BICHNIOWIE (WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE).

szliśmy z domu, a na drodze stała już spora grupa mieszkańców Bichniowa. Wszyscy byliśmy przerażeni. Przerazenie i grozę potęgował fakt, że z tej drugiej, od naszego domu, części wioski Niemcy wypędzali mężczyzn i zabijali ich. Zabijali ich na naszych oczach.

Pamiętam, jak strzelili w głowę pana Góreckiego. Widziałam, jak zakrwawiony upadł i leżał w całkowitym bezruchu. Mówił potem, że

udał zabitego. Przeżył, choć kula przeszła jego oko.

Pamiętam strzały, krew, przeraźliwe krzyki i tłum ludzki pędzony niczym bydło na rzeź. Kilka domów dalej w domu państwa Śliwińskich Niemcy zabili wdowę po panu Śliwińskim, Stefanię i jej siostrę, panią Chruścińską Franciszkę. Widziałam, jak Niemcy wychodzą z tego domu, musiało to być tuż po dokonaniu zbrodni.

Zostawili w domu w kołysce rozplakane kilkumiesięczne dziecko. Tym dzieckiem była moja kuzynka Otylia Śliwińska. Jako sierotę ocalałą z rzezi przyjął ją na wychowanie Adam Śliwiński, brat mojego ojca. Mówiono, że Otylia ma dwie mamy. Ocalone dziecko na przybraną matkę Kazimierę Śliwińską mówiło mamusiu, a na babcię mówiła mama. Pamiętam, że ból utraty rodziców, trauma ocalenia z niemieckiej rzezi pozostawała w niej na długie lata. Ukończyła technikum budowlane, potem Politechnikę Świętokrzyską. Przeżyła, wyrosła na piękną kobietę. Nie zdziwiliśmy się, że zakochał się w niej ze wzajemnością matematyk, profesor Zarychta. Tworzą wspaiałe, szczęśliwe małżeństwo.

Strzelali w głowy leżących mężczyzn, mordowali ich

Był chłodny, listopadowy dzień, a Niemcy pędzili nas dalej. Minęliśmy skrzyżowanie z drogą poprzeczną i doszliśmy do naszej czterooddziałowej szkoły. Widziałam, jak Niemcy wypędzają naszą nauczycielkę, panią Helenę Lebde i jej narzeczonego, pana Michała Budzyńskiego. Pamiętam, że to był szalenie przystojny mężczyzna. Przed wojną był zarządcą pobliskiego majątku. I jak na zwolnionym filmie zobaczyłam, jak idzie, jakby odliczał .. raz, dwa, trzy a Niemiec podnosi karabin i strzela. Widziałam, jak upada martwe, bezwładne ciało.

Pani Lebda pobladła i szarpała jak trup podbiegła do nas i krzyczała: „Och, Budzyński już zabity”. A Niemcy pędzili nas dalej. Z pierwszego za szkołą domu pana Kaczmarka wyszedł przebywający tam z wizytą mój kuzyn Michał Grudniewski.

Na jego widok Niemiec strzelił. Wtedy mój ranny kuzyn podniósł rękę z dokumentem tożsamości. Niemiec znowu strzelił. Widziałam, jak niemiecka kula zmiażdżyła, rozerwała mu twarz. Niemcy pędzili tłum przerażonych ludzi. Prawie na samym końcu wsi zatrzymał nas rozkaz Krwawego Julka (Julius Erdman z Włoszczowej).

Wyciągnął listę osób zalegających z kontyngentem i zaczął wyczytywać nazwiska. Każdemu zwyczajnych kazał położyć się twarzą do ziemi. I wtedy usłyszałam nazwisko mojego ojca. Tłum w jakimś odruchu obronnym wypchnął

nas – moją mamusię i nas trójkę dzieci – tak to wyraźnie pamiętam, tłum wyrzucił nas spośród siebie przed oblicze Krwawego Julka.

Wtuliłam się, ścisnęłam z całej siły moimi małymi rączkami rękę mamy i słyszałam mój przeraźliwy krzyk, wrzask: „Mamusiu, ja chcę żyć, Mamusiu, zabijają nas, broń nas”. Odruch obronny otepiałych z przerażenia mieszkańców wsi, mój wrzask z powodu tego niewyobraźnego przerażenia przed śmiercią być może spowodował, że Krwawy Julek jakby stracił mowę irezon. Później mama mówiła, że patrzył jakby oniemiały na mój przeraźliwy szloch i błaganie o życie. I po chwili powiedział: „Jeszcze raz się to powtórzy, to cała wieś pójdzie w gruzy”. I wtedy kazał się wszystkim rozejść. Kiedy ludzie rozchodzili się, padły strzały. Tłum jak w oblężeniu rzucił się do ucieczki, mając pewność, że Niemcy strzelają do nas. A oni strzelali w głowy leżących mężczyzn, mordowali ich.

Wdzięczna za dar życia

Wróciliśmy do domu. Noc spędziliśmy bez snu. Padały ciągle pytania i myśli, co zojcem. Rano wszyscy poszliśmy na poszukiwania taty. Mijaliśmy pomordowane ciała naszych sąsiadów. Zawróciliśmy.

Drugiego dnia koło południa wrócił ojciec. Był roztrzęsiony. Napotkani ludzie mówili mu, że cała wioska została wymordowana. Pamiętam piękne chwile szczęścia po powrocie taty. Płakaliśmy. Mama mówiła, że tym wrzaskiem uratowałam im życie.

Nie pamiętam, po ilu dniach tych wszystkich zamordowanych pochowano w zakątku cmentarza w Seceminie.

Z wdzięcznością stwierdzam, że społeczność lokalna wystawiła w Bichniowie monument z czerwonego piaskowca, upamiętniający nazwiska 42 zamordowanych osób. I dba o niego do dziś.

Moje wspomnienia dedykuję pamięci Rodziców, wdzięczna za dar ich życia i ofiaruję ku pamięci nadchodzącym pokoleniom.

Dziś już wiem, że przetrwalimy i przetrwamy, pozostając wierni Bogu i Kościołowi, pełni Miłości do Narodu i do naszej Ojczyzny.

CECYLIA MACIEJCZYK
ZE ŚLIWIŃSKICH Z BICHNIOWA

**ANDRZEJ
MIELNICKI**
a.mielnicki@
gazetaolsztynska.pl

Od dziś można już odwiedzać Centrum Popularyzacji Nauki i Innowacji UWM Kortosfera. Wczoraj w blasku fleszy aparatów i kamer odbyła się uroczystość przecięcia wstęgi. Były oczywiście też przemówienia i podziękowania za pomoc, za wsparcie w realizacji projektu. Bo też narodziny Kortosfery nie były łatwe. Umowa na unijne dofinansowanie projektu UWM została podpisana w grudniu 2017 roku, a budowa ruszyła w marcu 2019 roku. Ale to już przeszłość; najważniejsze, że dziś nasz region dołącza do tych, które mogą pochwalić się centrum popularyzacji nauki – i to na wskroś nowoczesnym. Placówka ma bowiem służyć dzieciom i młodzieży, ale też dorosłym mieszkańcom całego regionu.

— Zawsze leżało nam na sercu to, żeby popularyzować naukę, a teraz ta popularyzacja przybiera inny wymiar, bo ma swoje konkretne miejsce, czyli Kortosferę. Projekt ogromny, trudny do zrealizowania, ale cieszę się, że go finalizujemy — podkreślił prof. Jerzy Przyborowski, rektor UWM podczas wczorajszej uroczystości. — W sumie kosztował 33 mln zł, z tego połowę dostaliśmy z Regionalnego Programu Operacyjnego, a druga połowę uniwersytet musiał dołożyć z własnych środków. Teraz, popularyzując naukę, będziemy wypełniać tę trzecią misję społeczną nauki i uniwersytetu. To dla nas jest bardzo istotne.

— To wielki dzień i wielkie dzieło — stwierdził marszałek Gustaw Marek Brzezina obecny na otwarciu Kortosfery, dodając, że to wielkie święto dla całego regionu, bo projekt służący promocji nauki i UWM jest też ściśle związany z walorami regionu: naturą, przyrodą, zdrowym, życiem i promuje mocne strony Warmii i Mazur.

Co kryje na pięciu kondygnacjach Kortosfery? Przestrzeń wystawiennicza zajmuje powierzchnię prawie 1700 metrów kwadratowych. Wśród 140 eksponatów wielkie wrażenie robi 15-metrowe wahadło Foucaulta, które zajmuje trzy piętra budynku i demonstruje ruch obrotowy Ziemi wokół własnej osi. Takich atrakcji jest dużo więcej, bo na każdej z pięciu kondygnacji są wystawy na inny temat — od ziemi po kosmos. Eksponaty są interaktywne. Można dotykać, naciskać, ciągnąć, wachać. Tu wręcz trzeba usiąść w symulatorze ciągnika, żeby poznać znoję pracy rolnika, jak orze, jak sieje czy doi krowę. Tu trzeba chwycić za dźwignię i pociągnąć, żeby zobaczyć, ile wody potrzebują rośliny do życia. Odważni mogą zajrzeć przy pomocy kamery endoskopowej do ludzkiego przelyku albo wciągnąć jelito ze ściany, żeby zobaczyć, co kryją nasze trzewia. Itak jest ze wszystkim eksponatami.

Kortosfera jest integralną częścią UWM, toteż tematyka wystaw powiązana jest z działalnością naukową uniwersytetu.

Na parterze rozciąga się „Podziemne królestwo”, czyli ekspozycja poświęcona ziemi i temu, czego nie widzimy na co dzień, choćby korzeni roślin. Na

Kamil Frąs

KORTOSFERA OTWIERA SWOJE PODWOJE

DZIŚ (1 WRZEŚNIA) O GODZINIE 9 SWOJE DRZWI OTWIERA CENTRUM POPULARYZACJI NAUKI I INNOWACJI UWM KORTOSFERA. JEST NOWOCZESNE, IMPONUJE ROZMACHEM I NA PEWNO BĘDZIE CIESZYĆ SIĘ WIELKIM ZAINTERESOWANIEM, BO TO INNE SPOJRZENIE NA NAUKĘ.

pierwszym piętrze znajduje się wystawa „Sieję, więc jestem”, która związana jest z rolnictwem, uprawą roślin, hodowlą zwierząt i produkcją żywności. Na drugim piętrze zlokalizowany

jest dział „Człowiek: istota jedząca”. Tu dowiemy się wszystkiego na temat układu pokarmowego, co mamy jeść, żeby nasza dieta była zdrowa. Na drugim piętrze znajdują się też laboratoria

biologiczno-chemiczne oraz żywności, gdzie będzie można eksperymentować. Jest też laboratorium wysokich energii z cewką Tesli generującą wyładowania atmosferyczne oraz generatorem

Van da Graffa emitującym iskrę elektryczną o długości do kilku metrów.

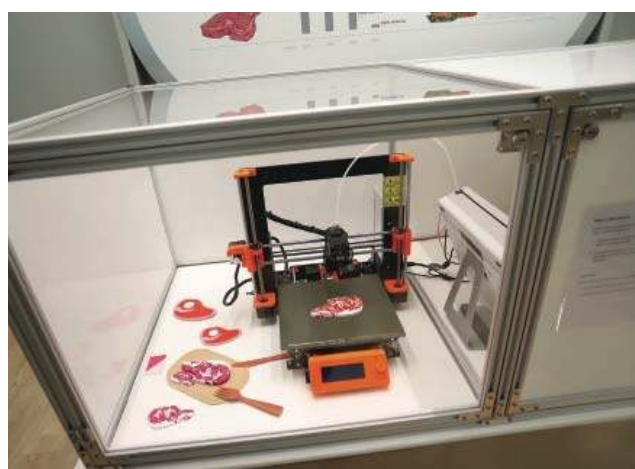
Trzecie piętro zajmuje wystawa „Jak wyżywić przyszłość”, która opowiada o tym, jak rolnictwo wpływa na naszą planetę, jakie wyzwania czekają rolnictwo przyszłości, o druku żywności na drukarkach 3D czy owadach jako źródło białka. Najwyższe piętro zarezerwowane jest dla najmłodszych w wieku 2-6 lat. Tu dzieci stają się młodymi odkrywcami kosmosu i poprzez zabawę poznają astronomię i zjawiska fizyczne.

Według założeń projektu Kortosferę ma rocznie odwiedzić 56 tys. osób.

— Takim wyznacznikiem sukcesu będzie dojście do 100 tys. lub przekroczenie tej liczby — stwierdził Mateusz Pikuliński, dyrektor Kortosfery.

Placówka będzie otwarta przez siedem dni w tygodniu. Od poniedziałku do piątku w godz. 9-19, a w weekendy w godz. 10-18. Wejście do Kortosfery jest płatne.

Bilety można kupić przez stronę internetową Kortosfery, bezpośrednio w budynku w biletomacie lub punkcie kasowym. Bilet na część wystawienniczą kosztuje 25 zł (ulgowy 20 zł), do laboratoriów (60 min) — 25 zł (ulgowy 20 zł). Dodatkowo płatne jest wejście do laboratorium wysokich energii (5 zł).

**Olsztyńskie
Towarzystwo Budownictwa
Społecznego Sp. z o.o.**

OGŁASZA NABÓR WNIOSKÓW
o zawarcie umów najmu na lokale mieszkalne
w nowo realizowanej inwestycji
przy ul. Marii Zientary-Malewskiej w Olsztynie

Termin naboru wniosków: od 04 do 20 września 2023 r.

- mieszkania 2- i 3-pokojowe
- wykończone „pod klucz, opomiarowane
- glazura, panele, białe montaż
- budowane w technologii energooszczędnej

Budowa mieszkań odbywać się będzie z partycypacją w kosztach budowy lokalu wpłacaną przez partycypanta

Najemcy spełniający kryteria będą mogli skorzystać z BEZZWROTNYCH comiesięcznych dopłat do czynszu przez okres 15 lat w ramach programu „Mieszkanie na Start”

Szczegóły naboru na stronie www.otbs.olsztyn.pl

SOBOTA • 2 września

TVP 1

05:45 Balans bieli - magazyn
06:20 Janka
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:40 Rok w ogrodzie
08:20 wojsko-polskie - rep.
08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:15 Nad Niemnem
11:30 Sanatorium miłości - reality show
12:30 Gwiazdy w południe - Appaloosa - western, USA, 1966
14:10 Z pamięci - Pola Negri - felieton
14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
14:55 Chłopi - serial
15:55 Rolnik szuka żony - reality show
17:00 Telexpress
17:35 Ojciec Mateusz - serial
18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton

18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Hit na sobotę - Kurier - sens., Polska, 2019. Historia szpiegowska, inspirowana misją Jana Nowaka-Jeziorańskiego - „Kuriera z Warszawy”.
23:35 Kryptonim HHHH - fab., Belgia, Wlk. Bryt., Franc., USA, 2017. Film o zamachu czeskiego ruchu oporu na Reinharda Heydricha.
01:40 Ostateczna operacja - dram. wojenny, USA, 2018
03:50 Jaka to melodia?
04:45 Z pamięci - Pola Negri - felieton

TVP 2

05:20 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
07:00 Dla niesłyszących - M jak miłość
07:55 Pytanie na śniadanie
11:55 Zrzućnawani odbudowani
12:30 Polskie Biesiady - koncert
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na Sukces
16:20 Na dobre i na złe - serial
17:15 Wędrowiec Polski - rep.
17:45 Słowo na niedzielę - Współpracownicy kusiela
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Informacje kulturalne
20:00 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne

22:30 Paryż może poczekać - kom. Japonia, USA, 2016. Żona producenta filmowego odbywa szaloną podróż samochodem z południa Francji do Paryża, w towarzystwie współpracownika jej męża, który zaczyna z nią flirtować.
00:15 Nożownik - fab., USA, 2003. L. T Bonham (Tommy Lee Jones), były cywilny instruktor sił specjalnych, otrzymuje zadanie schwywania Hallama (Benicio Del Toro), swego byłego ucznia.
02:00 Randka w ciemno - kom., Polska, 2009
03:45 Zawsze jest czas na miłość - komedia obyczajowa, Belgia, 2017

TVN

05:45 Uwaga! - program interw.
06:00 Nowy Looney Tunes I - animacja
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - mag.
11:40 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska
13:40 MasterChef Junior - turniej kulinarny
15:25 Doradca smaku - Racuchy z ricotty na słono - program kulinarny
15:35 Czego pragną dziewczyny - kom., USA, 2003
17:55 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:33 Raport Speedway Grand Prix
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! - program interw.
20:00 Top Model - program rozrywkowy

21:40 Kac Vegas - kom., USA, Niemcy, 2009. Film o perypetiach grupy przyjaciół, którzy, budząc się po suto zakrapianym wieczorze kawalerskim, próbują odtworzyć wydarzenia minionej nocy.
23:55 Śmierć nadejdzie dziś - horror, USA, 2017. Tree Gelbman ponownie przeżywa dzień swojego morderstwa.
02:05 Największe polskie katastrofy - program dok.
03:05 Szpital - program obycz.
04:05 Uwaga! - program interw.
04:20 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny
04:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:20 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:25 Safari
10:10 Ewa gotuje - pr. kulinarny
10:40 Bogate dzieciaki bez kasy
11:40 Bogaty Dom-Biedny Dom
12:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi
14:40 Rolnicy. Podlasie
15:45 Więzienie - program paradokumentalny
17:45 Chłopaki do wzięcia - Pochodzą z małych wsi i miasteczek. Pracują dorywczo, mają niewielkie perspektywy i nie są zbyt zamożni, mimo to z niezachwianą wiarą poszukują partnerek na całe życie.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały
19:45 Sport; Pogoda

20:00 Kevin sam w domu - kom., USA, 1990.
22:15 Pretty Woman - kom. romant., USA, 1990. Współczesna, kultowa już wersja bajki o Kopciuszku z Julią Roberts oraz Richardem Gere'em w rolach głównych.
01:00 Predator - akcja, SF, USA, Kanada, 2018. Tym razem spektakularne polowanie przenosi się z odległych zakątków kosmosu wprost na ulice niewielkiego miasteczka na amerykańskiej prowincji.
03:25 Zjedz Kambodżę - prog. podróżniczo-kulinarny
03:55 Świat według Kiepskich
04:40 Disco Gramy - program muzyczny

TVP Kultura

07:00 Gwiazdzybiór TVP Rozrywka - Stan Borys - rep.
07:30 Informacje kulturalne
07:55 Tamte lata, tamte dni - Maja Komorowska - magazyn
08:30 Koncert na 75-lecie Polskiego Wydawnictwa Muzycznego
09:55 Wydarzenie aktualne
10:25 Alternatywy 4 - serial komediowy
11:35 Da Vinci odkodowany - film dokumentalny
12:45 Straszne skutki awarii telewizora - kom., Czechosłow., 1969
14:20 Cafe pod Minogą - kom.
16:05 Retro kino - Piękna młynarka - film kostiumowy, Włochy, 1955
17:45 Serialowa nostalgia - Ziemiennicy - serial
19:00 Koncert - scena muzyczna live
19:45 Sport; Pogoda

20:45 Bilet do kina - Światło między oceanami - dram., Nowa Zelandia, Wlk. Bryt., USA, 2016. Dramat latarnika i jego żony, którzy ratują niemowlę i uznają za swoje.
23:00 Informacje kulturalne
23:30 Seans kultowy - Alicja w miastach - dram., Niemcy, 1974 ●
01:35 Kino nocne - Ono - obycz., Polska, Niemcy, 2004
03:25 Reżyserzy - Robert Aldrich - dok., Wlk. Bryt., 2018
04:25 Informacje kulturalne
05:15 Tamte lata, tamte dni - Maja Komorowska - magazyn
05:45 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
07:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny. Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski (Zbigniew Buczkowski), jego rodzina, pracownicy oraz klienci, którzy pojawiają się w lombardzie z powodu różnych życiowych zawirowań.
20:00 Huragan - akcja, USA, 2018

22:05 Tomb Raider - akcja, USA, 2018. Lara Croft jest córką podróżnika, który zniknął, gdy dziewczyna miała kilkanaście lat. Pewnego dnia Lara zostawia wszystko za sobą i udaje się w ostatnie znane miejsce jego pobytu, poszukując śladów ojca.
00:35 Hurt Locker. W pułapce wojny - akcja, USA, 2008.
03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:05 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:00 Wyluzuj, Scooby Doo! - serial animowany, USA
07:30 Mój przyjaciel delfin - przyg., USA, 2011
09:50 Ten moment - program opowiada o ludziach i chwilach, które na zawsze odmieniły ich los.
10:25 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:15 Kopciuszek: Roztańczona historia - kom., USA, Kan., 2008. Współczesna wersja bajki ze świetną muzyką i pokazami tanecznymi.
18:05 Lemur zwany Rollo - kom., Wlk. Bryt., USA, 1997. Willa zmieniała pracę - ma udać się do Londynu i zostać dyrektorem ogrodu zoologicznego.

20:00 Harry Potter i kamień filozoficzny - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2001. Tytułowy bohater to osierocony chłopiec, który w dniu swoich jedenastych urodzin dowiaduje się, że posiada unikalną, magiczną moc.
23:15 Batman: Początek - przyg., USA, 2005. Bruce Wayne znika z Gotham i podróżuje po świecie, szukając sposobów walki z niesprawiedliwością.
02:10 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - serial dokumentalny, USA
03:10 Nagi Instykt: Przetrwania: Elita - reality show
04:10 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki. **11:00** Salon piękności - kom., USA, 2005. Szeł eleganckiego salonu piękności, posuwa się o krok za daleko... **13:10** Ninja Warrior Polska
15:00 STOP Drogówka - serial policyjny **17:00** Policjanci i Policjanci - serial paradok.
20:00 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler
21:00 Gwiazdy Kabaretu **22:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **00:00** Stan obłączenia - akcja, USA, 1998. W Ameryce narasta fala islamskiego terroryzmu... **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:55 Słowo życia **10:00** Inf. dnia **10:15** Retrospekcja **10:40** Marianie w Kazachstanie **11:00** Polski Punkt Widzenia **11:00** Kropelka radości **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Podróż Apostolska Franciszka do Mongolii **13:20** Ocalić od zapomnienia **13:30** Msza święta **14:30** Przegląd Tygodnika „Niedziela” **14:35** Podróż Apostolska Franciszka do Mongolii **15:30** Wierzę w Boga **15:45** Święty na każdy dzień **16:00** Inf. dnia **16:10** Historia PL **17:00** Z Parlamentu Europejskiego **17:30** Nowa Ewangelizacja **17:55** Kartka z kalendarza **18:00** Inf. dnia **18:05** Inf. dnia **18:15** W naszej Rodzinie **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Manna z Nieba **19:45** Modlitwa z udziałem dzieci **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historią **21:00** Apel Jasnogórski

NIEDZIELA • 3 września

TVP 1

05:05 Sprawa dla reportera
06:00 Słownik polsko@polski
06:25 wojsko-polskie - reportaż
06:55 Słowo na niedzielę - Współpracownicy kusiela
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
08:55 Nad Niemnem
11:00 Święto Dziękczynienia za Plony - Dożynki Jasnogórskie - relacja
13:30 Między ziemią a niebem
14:10 Z pamięci - Pola Negri - felieton
14:20 Komisarz Alex - serial krym.
15:15 Polskie drogi
17:00 Telexpress; Pogoda
17:35 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

19:30 Wiadomości
19:50 Siatkówka mężczyzn - Mistrzostwa Europy, Skopje - Polska-Macedonia Płn.
22:20 Strefa starcia - program publicystyczny
23:00 Zakochana Jedynka - Pełnia życia - obycz., Wlk. Bryt., 2017. Robina Cavendish niespodziewanie zapada na zdrowiu. Ma zaledwie 28 lat i dowiaduje się o nieuleczalnej chorobie, polio.
01:05 Kurier - sens., Polska, 2019. Historia szpiegowska, inspirowana misją Jana Nowaka-Jeziorańskiego
03:05 Jaka to melodia?
03:55 Z pamięci - Pola Negri - felieton

TVP 2

05:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
07:00 Dla niesłyszących - M jak miłość
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2023 - widowisko muzyczne
16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny
17:15 Na sygnale - serial fabularny
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:55 Na sygnale - serial fabularny
20:00 Postaw na milion - teleturniej

21:00 Układ - kryminał, Wlk. Bryt., USA, 2013. Skomplikowany proces zamachowca przybiera nieoczekiwany obrót. Wszystkim grozi śmiertelne niebezpieczeństwo.
22:50 Kino bez granic - Blue Jasmine - komediodramat, USA, 2013. Główna bohaterka, Jasmine, leci samolotem z Nowego Jorku do San Francisco. Przez całą podróż zagaduje do siedzącej obok starszej pani, którą wyraźnie męczy jej paplanina.
00:40 Samotność w sieci - obycz., Polska, 2006
03:00 Paryż może poczekać - kom., Japonia, USA, 2016

TVN

05:45 Uwaga! - program interw.
06:00 Tom i Jerry Show - animacja animowany
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - mag.
11:30 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
12:10 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
12:40 Top Model - program rozrywkowy
14:25 Komedia małżeńska - kom., Polska, 1993. Maria, kobieta wykształcona, władająca czterema językami, ma dość domowej harówki, wymagającego męża i nieznośnych pociech.
16:35 Planeta singli II - kom., Polska, 2018
19:00 Fakty
19:25 Sport; Pogoda
19:45 Uwaga! - program interw.

20:00 MasterChef - program kulinarny
21:35 Szadź - serial, Polska
22:40 8 rzeczy, których nie wiesz o facetach - kom., Polska, 2022. Przyjazd teściowej z USA oraz zemsta odrzuconej kobiety mogą doprowadzić do prawdziwego końca świata...
00:30 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
01:40 Śmierć Diany: dwa śledztwa
02:40 Szpital - program obycz.
03:40 Uwaga! - program interw.
03:55 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny
04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:55 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Hotel Transylwania
10:30 Pogromcy duchów. Dziedzictwo - kom., horror, USA, 2021
13:20 Kevin sam w domu - kom., USA, 1990.
15:35 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
17:40 Ślubne pogotowie Izabeli Janachowskiej - poznajemy historie par, które zdecydowały się na to, by stanąć na ślubnym kobiercu.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Sport; Pogoda
19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny
20:00 Letnia Klinika Skępców Męczących Kielce 2023
22:10 Teściowie - serial komediowy

23:10 Resident Evil: Retribucja - Niemcy, Kan., USA, Fran., Wlk. Bryt., 2012. Śmiercionośny T-wirus stworzony przez korporację Umbrella rozprzestrzenia się po całym globie przemieniając ludzi w zastępy zombie.
01:15 Holmes i Watson - USA, Kan., 2018. Detektywni Sherlock Holmes i dr John Watson badają sprawę tajemniczego morderstwa w Pałacu Buckingham.
03:05 Zjedz Kambodżę - program podróżniczo-kulinarny
03:35 Świat według Kiepskich
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:50 Starszy pan. I'm sorry - widowisko muzyczne
07:40 Reminiscencje z Opola - koncert
08:00 Msza z Kościoła polsko-katolickiego w Łodzi
09:05 Martha Argerich - Herbert Blomstedt i Lucerne Festival Orchestra - koncert
10:40 Wszystkie stworzenia duże i małe - serial kom., Wlk. Bryt., 2021
11:40 Przygody Gapiszona - film anim.
12:30 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
13:10 Panienki z Rochefort; musical, Franc., 1967
15:25 Wędrowiec Polski - Warmia - rep.
16:05 Alternatywy 4 - serial
17:15 Niedziela z... dubbingiem - Słynny najazd niedźwiedzi na Sycylię - Pszczołka Maja - serial anim.

20:00 Zniewolony - dram. hist., Wlk. Bryt., USA, 2013 ●
22:25 Informacje kulturalne
22:55 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
23:30 Fado. Głos Lizbony - dok., Port., 2020
01:15 Kino krótkich filmów - Vendetta - Bruk - anim.
01:55 Światło między oceanami - dram., Nowa Zelandia, Wlk. Bryt., USA, 2016 ●
04:15 Legendy Rocka - Kalifornijska scena muzyczna California Scene - dok., Wlk. Bryt., 2021
04:50 Legendy Rocka - Bluegrass Bluegrass - dok., Wlk. Bryt., 2021
05:15 Podróż z historią - dok.

TV Puls

5:50 Kobra - oddział specjalny
07:50 Przyjaciel gangstera - kom., Franc., Włochy, 2003. Pewnego dnia drogi Quentin i Ruby'ego schodzą się we wspólnej celi więziennej na oddziale dla psychicznie chorych...
09:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:35 Nie kłam, kochanie - kom., Polska, 2008. Młoda i wrażliwa Ania (Marta Żmuda Trzebiatowska) ma tylko jedno marzenie: poznać wreszcie mężczyznę, który ją pokocha.
16:45 Harry Potter i kamień filozoficzny - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2001. Tytułowy bohater to osierocony chłopiec, który w dniu swoich jedenastych urodzin dowiaduje się, że posiada unikalną, magiczną moc.
18:25 Hot Shots! - kom., USA, 1991

20:00 Wykidajło - akcja, USA, 1989. Patrick Swayze wcielił się w rolę mistrza karate, który podejmuje pracę ochroniarza w małym miasteczku dyskoteczki.
22:15 Niezniszczalni - akcja, USA, 2010
00:35 Kamdesh. Afgańskie piekło - akcja, USA, 2019. Stacjonujący w małej bazie oddział amerykańskich żołnierzy, staje się celem zmasowanego ataku ze strony talibskich rebeliantów.
02:55 Dyżur - serial medyczny
04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obycz.
06:05 Wiza na miłość - serial
07:00 Wyluzuj, Scooby Doo! - serial animowany, USA
07:30 Maska - kom., USA, 1994. Pewnego dnia kolega z pracy namawia Ipkissa na wypad do nocnego klubu. To początek przygody...
09:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:35 Nie kłam, kochanie - kom., Polska, 2008. Młoda i wrażliwa Ania (Marta Żmuda Trzebiatowska) ma tylko jedno marzenie: poznać wreszcie mężczyznę, który ją pokocha.
16:45 Harry Potter i kamień filozoficzny - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2001. Tytułowy bohater to osierocony chłopiec, który w dniu swoich jedenastych urodzin dowiaduje się, że posiada unikalną, magiczną moc.

20:00 Jurassic World - przyg., USA, 2015. Zgodnie z marzeniem swojego pomysłodawcy, budowa parku dinozaurów dochodzi do skutku. Zjeżdżają się turyści z całego świata.
22:40 Dziewczyna w czerwonej pelerynie - przyg., USA, Kan., 2011. Przez lata mieszkańcy Daggerhorn utrzymywali zawieszenie broni z wilkołakiem...
00:45 Bękarty - kom., USA, 2017. Bracia Kyle i Peter dorastali w przekonaniu, że ich ojciec zmarł, gdy byli jeszcze dziećmi...
03:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - serial dok.
03:55 Nagi Instykt: Przetrwania: Elita

TV 4

06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe **07:00** Tajemnice apostołów **08:00** Covidowi zwyciężyli **09:05** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki. **11:05** Garfield **12:50** Mów mi Vincent **13:00** Cząsy ostateczne: Pozostawieni **17:20** Jaś Fasola - kom. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **20:00** Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program rozrywkowy
21:00 American Pie - kom., USA, 1999 **23:00** Seks, historia najnowsza **00:00** Powrót do przeszłości - serial **00:30** Nowe wierzenia i stare sekty **01:30** Śmierć na 1000 sposobów **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Prymas Stefan Wyszyński **09:10** Spotkanie z Magdaleną Buczek **09:15** Manna z Nieba **09:30** Z Parlamentu Europejskiego **09:55** Przegląd Tygodnika „Niedziela” **10:00** Podróż Apostolska Franciszka do Mongolii **12:05** Słowo życia **12:10** Święty na każdy dzień **12:35** Nadzar i madame **14:40** Drzwi do lasu **15:00** Wieś - to też Polska **16:00** Inf. dnia **16:10** Koncert życzeń **16:45** Jej misja trwa **17:00** Zostań Żołnierzem RP **17:30** Sól Ziemi **17:55** Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Moja katolicka rodzina **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia

PONIEDZIAŁEK • 4 września	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Serial fabularny 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedynce - Seszele. Wyspa D'Arros - dok., Szwajc., 2014 14:00 Serial fabularny 15:00 Wiadomości; Pogoda	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:20 Kłasztorne smaki według Remigiusza Rączki - Bernardyni z Leżajska - magazyn kulinarny 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Krok od Nieba 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela 21:10 Teatr Telewizji - Pierwsza lepsza 22:30 Zawsze blisko ludzi - dok. 23:35 Balans bieli - magazyn 00:15 Bitwa o Midway - dram. wojenny, USA, 1976 02:35 Pełnia życia - obycz., Wlk. Bryt., 2017	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Franc. 23:40 Gdzie jesteś, Bernadette? - kom., USA, 2018 01:40 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP 02:40 Blue Jasmine - komediodramat, USA, 2013 04:30 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - Racuchy z ricotty na słono - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Szpital - program obycz. 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny? 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny? 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
	
20:55 Milionery - program rozrywkowy 21:35 Pati - serial fabularyzowany 22:40 Komedia małżeńska - kom., Polska, 1993. Maria, kobieta wykastkacona, władająca czterema językami, ma dość domowej harówki, wymagającego męża i nieznoszących pociech. 00:45 Szadź - serial, Polska 01:50 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 02:20 Dowody zbrodni - serial krym., USA 03:20 Szpital - program obyczajowy 04:20 Nauka jazdy - program 04:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny	18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Doda. Dream Show 21:05 MEGA HIT - Dzień Niepodległości. Odrodzenie - akcja, SF, USA, 2015 23:50 W cywilu - akcja, USA, 2006 01:50 Bez hamulców 03:40 Jędz Kambodzę - program podróżniczo-kulinarny 04:20 Kabaretowa Ekstraklasa 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
08:00 Niedziela z... dubbingiem 08:50 Informacje kulturalne 09:25 Straszne skutki awarii telewizora - kom., Czechosłow., 1969 11:00 Wszystkie stworzenia duże i małe - serial kom., Wlk. Bryt., 2021 12:00 Reżyserzy - Robert Aldrich - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:00 Przгыdy Gapiszona - film anim. 13:35 Urodzeni artyści - Alicja i Grzegorz Bral - rep. 14:15 Informacje kulturalne 14:45 Napisane życie. Wisława Szymborska - dok. 15:55 Retro kino - Piękna młynarka - film kostiumowy, Włochy, 1955 17:40 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 18:20 Krafftówna w krainie czarów - dok.	05:50 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial sądowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - ktoś zamówił dostawę drabiny. Na miejscu okazuje się, że to młoda dziewczyna, Lena, która przy pomocy drabiny chce się ewakuować przez okno. 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
	
20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Pachnidło: Historia mordercy - dram., Niemcy, 2007. Historia człowieka obdarzonego genialnym węchem, który pragnie stworzyć najpiękniejsze pachnidło na świecie. Aby to osiągnąć nie zawaha się zostać mordercą. 22:35 Informacje kulturalne 23:05 Żywy Mateusz - dram., Polska, 1967. Bohaterem jest Mateusz - człowiek nadwrażliwy, przez otoczenie uznawany za półgłówka. 00:35 Scena muzyczna - koncert 02:20 Zniwielony - dram. hist., Wlk. Bryt., USA, 2013 04:45 Informacje kulturalne 05:35 Afisz kulturalny ekstra	20:00 Cobra - akcja, USA, 1986. Trzymający w napięciu thriller, w którym wszystko może się wydarzyć! 21:50 Łzy słońca - akcja, USA, 2003. Monica Bellucci i Bruce Willis za wszelką cenę będą próbowali uratować nigeryjskich uchodźców. 00:05 Snajper: Duch wojownika - akcja, USA, Kan., 2011. Przez lata mieszkańcy Daggerhorn utrzymywali zawieszenie broni z wilkołakiem. Bestia zmieniła jednak zasady 02:05 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:20 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
04:50 Szkoła - program obycz. 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Mamma mia! - w każdym odcinku poznamy parę, która przez kilka dni będzie gościć w swoim domu teściową. 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda 16:55 Szpital - pacjentem doktora Roberta Szewczyka jest 45-latek z podejrzeniem zawału serca. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - program	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol 23:05 Lot 93 z Newark 01:00 Fabryka jedzenia - program pokazujący kolejne etapy produkcji żywności 02:00 Śmierć na 1000 sposobów 02:30 Interwencja - magazyn reporterów 02:50 SuperLudzie
	
21:00 Batman: Początek - przyg., USA, 2005. Bruce Wayne znika z Gotham i podróżuje po świecie, szukając sposobów walki z niesprawiedliwością i sprawienia, żeby ci, którzy zerują na strachu innych, sami zaczęli się bać. 23:55 Dziewczyna w czerwonej pelerynie - przyg., USA, Kan., 2011. Przez lata mieszkańcy Daggerhorn utrzymywali zawieszenie broni z wilkołakiem. Bestia zmieniła jednak zasady 02:05 Hotel Paradise - program 03:05 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - serial dokumentalny, USA 04:00 Druga strona medalu - talk-show	09:15 Słowo życia 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Podróż Apostoła Franciszka do Mongolii 11:00 Mocarz pokory 11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa 11:30 Polskie dziedzictwo 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Wyrwani z ulicy 13:05 W sądeckiej krainie 13:30 Msza święta 14:30 Lalka 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 16:55 Święty na każdy dzień 17:00 Świadkowie 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja w parafii pw. św. Jana Kantego 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Historia 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widenia 22:00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat 22:30 Kapłan 23:00 Filmowe życiorysy

WTOREK • 5 września	
TVP 1	TVP 2
04:45 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Serial fabularny 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce - Struś - życie w biegu - dok., Austria, 2015 14:00 Serial fabularny 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn	05:05 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:35 M jak miłość - serial 06:30 Łemkowska watra - rep. 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Program publicystyczny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Krok od Nieba 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial
	
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 19:50 Siatkówka mężczyzn - Mistrzostwa Europy, Skopje - Polska-Dania 22:10 Film dokumentalny 23:20 Resortowe Dzieci - rep. 23:50 Magazyn śledczy Anity Gargas 00:30 Dobroczyńca - fab., USA, 2015 02:10 Serial fabularny 04:00 Notacje - prof. Józef Stasiński. Ten polski wrzesień 1939 - dok.	20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Franc. 23:40 Wspomnienie lata - obycz., Polska, 2016. Obraz zmagającej się z samotnością i spragnionej uczucia młodej kobiety, widziany z perspektywy jej nastoletniego syna. 01:20 Gdzie jesteś, Bernadette? - kom., USA, 2018 03:20 Czyste ręce - dok., USA, 2019 04:25 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Szpital - program obycz. 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny? 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny? 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
	
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionery - program rozrywkowy 21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality-show 22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:45 Superwizjer - program 00:20 Pati - serial fabularyzowany 01:20 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:20 Największe polskie katastrofy - program dokumentalny 03:20 Szpital - program obycz. 04:20 Nauka jazdy - zobaczmy perypetie kandydatów na kierowców 04:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny	18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 22:10 Safe House - akcja, USA, Japonia, 2012. Kryjówka zdrajcy Foresta oraz ochraniającego go agenta Matta zostaje zaatakowana przez brutalnych najemników. 00:50 Dzień Niepodległości. Odrodzenie - akcja, SF, USA, 2015 03:30 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
08:15 Wędrowiec Polski - Warmia - reportaż 08:55 Informacje kulturalne 09:25 ABC miłości - kom., Polska, 1935 11:00 Polskie drogi - serial woj. 12:40 Wydarzenie aktualne 13:05 Legendarne hollywoodzkie pary - Clark Gable i Carole Lombard - dok., Wlk. Bryt., 2019 14:15 Krafftówna w krainie czarów - dok. 15:50 Informacje kulturalne 16:15 Braciszek - dram. biograf, Polska, 2007. Pierwowzorem postaci braciszka jest sługa boży, franciszkanin, brat Alojzy Kosiba - „Alojzeczek”, kwestarz i jałmużnik 18:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Ilze Kunga-Melgaile - rozmowa 18:50 Stawka większa niż życie - serial wojenny	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - Do lombardu przychodzi małżeństwo, które próbuje różnych metod, żeby podsyć erotyczny ogień w związku - z jakiego powodu? 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - Bernardo pokazuje Angelice zdjęcie Federico. Ojciec Manuel i Matka Przełożona robią wszystko, by nie zobaczyła go Mili. 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
	
20:00 Praski Reytan - spektakl teatralny, Polska, 2023 21:30 Informacje kulturalne 22:00 Lekkie obyczaje - Po tamtej stronie - fab., Fin., Niemcy, 2017 23:50 Kino Mocnych Wrażeń - Pachnidło: Historia mordercy - dram., Niemcy, 2007. Historia człowieka obdarzonego genialnym węchem, który pragnie stworzyć najpiękniejsze pachnidło na świecie. Aby to osiągnąć nie zawaha się zostać mordercą. 02:25 Żywy Mateusz - dram., Polska, 1967. 04:00 Informacje kulturalne 04:30 Teledyski 05:30 Afisz kulturalny ekstra 05:45 Kultura 2	20:00 Zemsta Sokoła - akcja, USA, 2015. Były żołnierz przenosi się do brazylijskich slumsów, aby dokonać zemsty. 22:00 Blitz - akcja, Wlk. Bryt., Franc., USA, 2011. Brant (Jason Statham) oraz Nash zostają oddelegowani, aby znaleźć seryjnego mordercę, który atakuje funkcjonariuszy policji. 00:00 Mechanik: Czas zemsty - akcja, USA, Niemcy, 2005 01:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:55 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 03:55 Dyżur - serial medyczny 04:20 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Nash Bridges - serial

TVN 7	TV 4
04:50 Szkoła - do szkoły przyjeżdża grupa uczniów z zagranicy na wymianę międzyszkolną. Jeden z nich, Kevin, wpada w oko Patrycji. 06:45 Szpital - Karetka wioząca do szpitala dziewczynkę, która uczestniczyła w wypadku drogowym. 07:45 Ukryta prawda 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda 16:55 Szpital - program obycz. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol 23:05 Inf. dnia 12:20 Filmowe życiorysy 13:00 Pielgrzym Miłości 13:30 Msza święta 14:30 Leśni mocarze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie według Świętego Jana Pawła II 17:10 Prosto o gospo-darce 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia
	
20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Na własną rękę - sens., USA, 2002. Na oczach Gordona Brewera (Arnold Schwarzenegger) w zamachu terrorystycznym giną jego żona i syn. Gordon postanawia sam odnaleźć autorów zamachu 23:30 Topielisko - horror, USA, 2019 01:15 Hotel Paradise - program 02:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - serial dokumentalny, USA 03:20 Nagi Instykt Przetrawiania: Elita - program 04:20 Druga strona medalu - talk-show	09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Filmowe życiorysy 13:00 Pielgrzym Miłości 13:30 Msza święta 14:30 Niewizerunkowy 15:00 Leśni mocarze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie według Świętego Jana Pawła II 17:10 Prosto o gospo-darce 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia

ŚRODA • 6 września	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Serial fabularny 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrzurowani, odbudowani - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:50 Natura w Jedynce - Wydra - powrót legendy - dok., Niderl., 2021 14:00 Serial fabularny 15:00 Wiadomości	05:00 Na sygnale - serial 05:35 M jak miłość - serial 06:25 Pozyteczni.pl - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Zaginione-odnalezione - „Ołtarz mariacki Wita Stwosza” - Obraz Krzysztofa Lubieńskiego „Portret mężczyzny” - mag. 11:50 Dła niesłychających - Barwy szczęścia 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial 15:05 Krok od Nieba - serial krym. 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial 18:00 Panorama
	
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 16:50 Siatkówka mężczyzn - Mistrzostwa Europy, Skopje - Polska - Czarnogóra 19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela 21:10 Program publicystyczny 22:20 22 Jump Street - kom. kryminalna, USA, 2014 00:25 Trener - dok. 01:30 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz. 03:35 wojsko-polskie - reportaż	18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:45 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Franc. 23:40 Człowiek sukcesu - dram., USA, 2009. Akcja filmu rozpoczyna się w momencie, gdy 54-letni Ben Kalmen, właściciel sieci salonów samochodowych udaje się na kontrolne badanie medyczne. 01:25 Bolivar - serial kostium. 02:25 Jack Lemmon - nieprzeciętny Everyman - dok., Franc., 2019 03:30 Echo serca - serial

TVN
05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - mag. 11:55 Ukryta prawda - program 13:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Detektywi - program obyczajowy 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program obyczajowy 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy

21:35 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy 22:40 Godzilla - przg., USA, Japonia, 2014 01:10 Superwizjer - magazyn reporterów 01:40 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:40 Szpital - pogotowie przywozi do szpitala 70-letnią Wandę Ryś, która nagle zaczęła wymiotować i majaczyć. 03:35 Nauka jazdy - program obyczajowy 04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:40 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 05:05 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokulentalny? 11:40 Gliniarze - serial 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokulentalny? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - Mąż 36-letniej Beaty Dziedziczak wykazuje się nadmiernym skąpstwem, co często prowadzi między małżonkami do kłótni i sporów...

17:00 Gliniarze - serial paradokulentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 The Real Housewives Żony Warszawy - prawdziwe życie bajecznie bogatych warszawianek. 21:05 Temptation Island Polska - reality show 22:10 To nie tak jak myślisz kotku 00:25 Aniołki Charliego 02:40 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny

TVP Kultura
07:30 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 08:05 Wydarzenia aktualne 08:35 Informacje kulturalne 09:05 Braciszek - dram. biograf., Polska, 2007. Pierwowzorem postaci braciszka jest sługa boży, franciszkanin, brat Alojzy Kosiba - „Alojzeczka”, kwestarz i jałmużnik 11:00 Polskie drogi - serial 12:50 Gołas, absolutnie! - dok. 14:00 Stawka większa niż życie - serial wojenny 15:10 Informacje kulturalne 15:55 Pajęczarki - kom., Polska, 1993 17:55 Księga Przestrzeni - Kształty pamięci i emocji - prog. o współczesnej architekturze. 18:30 Którędy po sztukę - Memling - magazyn 18:45 Karolina Lizer-Onyks - koncert

20:00 Na wschód od Hollywood - Ran - dram., Japonia, Franc., 1985. Hidetora, senior rodu Ichimonji, czuje się stary i zmęczony. Postanawia więc podzielić swe ziemie między trzech synów. ● 22:45 Informacje kulturalne 23:15 Genialna przyjaciółka - serial, Włochy, 2020 00:25 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show 01:10 Więcej niż fikcja - Marlon Brando - dok. 02:55 Jazz Forum Talents - koncert 04:05 Lekkie obyczaje - Po tamtej stronie - fab., Fin., Niemcy, 2017 ● 05:55 Jeszcze więcej kultury

TVN 7
04:50 Szkoła - Marek Łukowiak z klasy gimnazjalnej zakłada profil na portalu randkowym. 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - Pacjentką doktora Morawskiego jest 18-latką, która spada ze schodów idąc na pierwszą randkę. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda 20:00 Hotel Paradise - program

21:00 Podejrzeni zakochani - kom., Polska, 2013. Nieśmiały Albert szuka miłości w internecie. Surfuując w sieci, natrafia na równie spragnioną bliskości Barbarę. 23:15 Chłopaکی też płaczą - kom., USA, 2008. Peter jest w depresji po rozstaniu z dziewczyną. Wyjeżdża na Hawaje. Pechowo dla niego do tej samej miejscowości przyjeżdża jego była z nowym chłopakiem... 01:40 Hotel Paradise - program 02:40 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - serial dokumentalny, USA 03:40 Nagi Instykt Przetrwania: Elita - program

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Hardkorowy lombard 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol 23:05 Trzynasty wojownik - film przygodowy, USA, 1999 01:25 Food Factory - program dokument. 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:30 Sanktuarium polskie Święty na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu 11:00 Marianie w Kazachstanie 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gospodarce 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Dęby w Polsce 12:55 Pianistą był 13:30 Msza święta 14:30 Rodzina Połanieckich 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:35 Dar powołania 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści z Księgi Cnot 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przygody pana Michała 22:30 W imię prawdy

CZWARTEK • 7 września	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Serial fabularny 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Dobre historie - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce - U wybrzeży Nowej Zelandii - serial dok. 14:00 Serial fabularny 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn	05:00 Na sygnale - serial 05:30 M jak miłość - serial 06:20 Program publicystyczny 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 W kotle historii - De Gaulle w PRL. Generał powraca do Polski - mag. 11:50 Dła niesłychających - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej
	
15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:25 Piłka nożna - Eliminacje EURO 2024 - Polska - Wyspy Owce 23:25 Ocaleni - reality show 00:30 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show 01:10 Resortowe Dzieci - rep. 01:40 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz. 03:40 Ocaleni - reality show	18:45 Akacja 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia 20:50 Postaw na milion - teleturniej 21:45 Polskie Biesiady - koncert 23:45 Wyścig z czasem - film kryminalny, USA, 2003. Matt Lee Whitlock jest szefem policji w miasteczku Banyan Key na Florydzie. Jego żona Alex Diaz awansowała właśnie na detektywa w wydziale zabójstw w nieodległym Miami. Niebawem zacznie się wyścig z czasem... 01:40 Bolivar - serial kostium. 02:40 Wspomnienie lata - obycz., Polska, 2016. Obraz zmagającej się z samotnością młodej kobiety. 04:20 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN
05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - mag. 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Detektywi - program obyczajowy 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Zapisane w gwiazdach 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy

21:35 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 22:40 Pięćdziesiąt twarzy Greya - obycz., USA, 2015. Młoda absolwentka uniwersytetu Amanda Steele wdaje się w romans z młodym biznesmenem Christianem Greymem 01:15 Kac Vegas - kom., USA, Niemcy, 2009. Film o perypetyach grupy przyjaciół, którzy, budząc się po suto zakrapianym wieczorze kawalerskim, próbują odtworzyć wydarzenia minionej nocy. 03:35 Nauka jazdy - program obyczajowy, Polska 04:05 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:35 Jak to jest zrobione - serial popularmonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokulentalny? 11:40 Gliniarze - serial paradokulentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokulentalny? 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 17:00 Gliniarze - serial paradokulentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy 21:10 Przyjaciółki - serial 22:10 I że cię nie opuszczę - melodramat, USA, 2012. Młode małżeństwo bierze udział w zdarzeniu, które na zawsze odmiennie ich życie. 00:25 To nie tak jak myślisz kotku - kom., Polska, 2008 02:55 Nasz Nowy Dom - serial 03:55 Jazda Alaskę - program podróżniczo-kulinarny 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:35 Księga Przestrzeni - Kształty pamięci i emocji 08:15 Którędy po sztukę - Memling - magazyn 08:30 Informacje kulturalne 09:00 Pajęczarki - kom., Polska, 1993 11:00 Polskie drogi 12:40 Legendarne hollywoodzkie pary - Monica Vitti i Michelangelo Antonioni - dok., Wlk. Bryt., 2019 13:50 Karolina Lizer-Onyks - koncert 14:55 Informacje kulturalne 15:25 Komeda - dok. 16:15 Historia kina w Popielawach - obycz., Polska, 1998 18:05 Wędrowiec Polski - Warmia - rep. 18:40 Kabaret Starszych Panów - widowisko, Polska, 1962

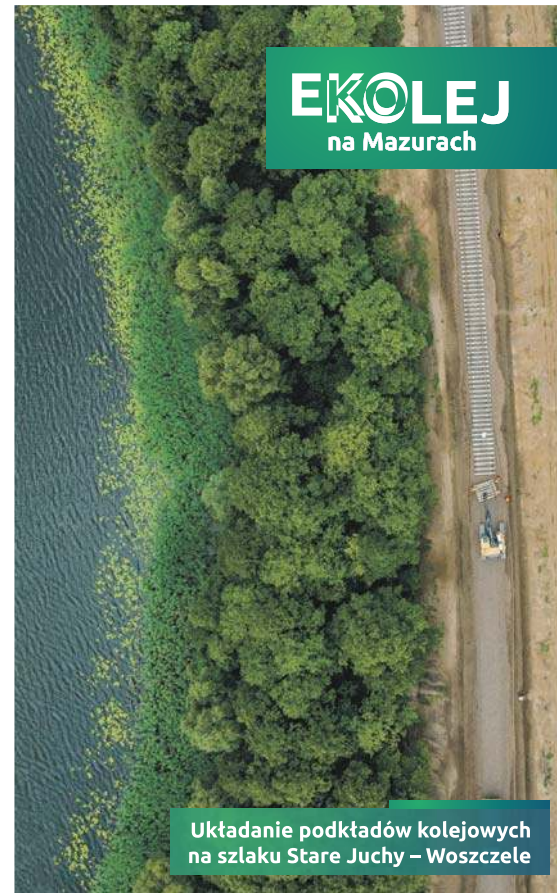
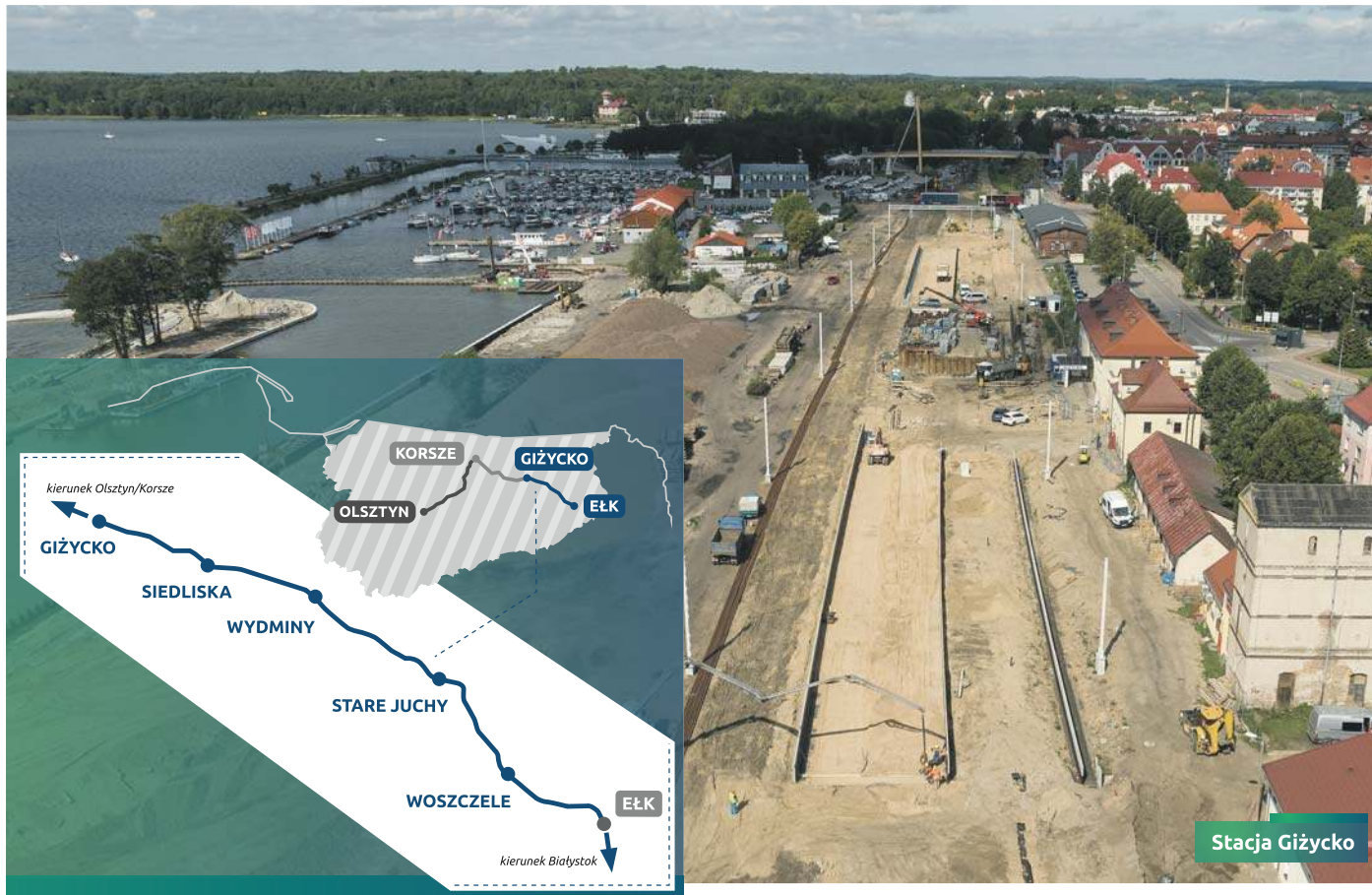
20:05 Czwartkowy klub filmowy - Człowiek na torze - dram. psych., Polska, 1956. Nagle w snopie światła reflektora lokomotywy skierowanego na tory pojawia się ludzka sylwetka... 21:40 Informacje kulturalne 22:10 Głina - serial krym. 23:10 Na wschód od Hollywood - Ran - dram., Japonia, Franc., 1985 ● 02:00 Kino nocne - Valda, noc przebaczenia - dram., Liban, Szwajc., Niemcy, Luks., Franc., Iran, 2019 03:40 Res Poloniae - O Polsce z oddali - rozmowa 04:25 Informacje kulturalne 04:55 Teledyski 05:30 Afisz kulturalny ekstra

TVN 7
04:50 Szkoła - program obycz. 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - W wyniku wypadku samochodowego do szpitala trafia instruktorka oraz jej kursant. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - program obycz. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda 20:00 Hotel Paradise - reality show

21:00 Bękarty - kom., USA, 2017. Bracia Kyle i Peter dorastali w przekonaniu, że ich ojciec zmarł, gdy byli jeszcze dziećmi. Odkrywają, jednak, że przez cały czas żyli w kłamstwie. Postanawiają odnaleźć prawdziwego ojca 23:25 Podejrzeni zakochani - kom., Polska, 2013. Nieśmiały Albert szuka miłości w internecie. Surfuując w sieci, natrafia na równie spragnioną bliskości Barbarę. 01:35 Hotel Paradise - program obycz. 02:40 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - serial dokumentalny, USA 03:40 Nagi Instykt Przetrwania: Elita

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Hardkorowy lombard 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol 23:05 Rebella - film SF, USA, 2019 01:25 Śmierć na 1000 sposobów 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:00 Na zdrowie 09:20 Opowieści z Księgi Cnot 09:45 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Przygody pana Michała 12:50 Skarby Ojcowskiego domu 13:20 Przegląd Tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:30 Stanisław Kulon - świadek Sybiru 15:00 Moja wyspa wiary 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat 16:35 Zew natury 17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:25 Akademia pro-life 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Historia 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przygody pana Michała

EKOLEJ
na Mazurach

 Układanie podkładów kolejowych
na szlaku Stare Juchy – Woszczele

Stacja Giżycko

Wygodne podróże koleją na Mazurach

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., przy wsparciu finansowym z funduszy unijnych, modernizują oraz elektryfikują linię kolejową z Ełku do Giżycka. To dobra wiadomość dla mieszkańców malowniczego regionu, jakim są Mazury. Elektryfikacja linii zapewni sprawniejsze podróże koleją m.in. w kierunku Olsztyna, Trójmiasta oraz Białegostoku.

 Budowa przejścia podziemnego
w Giżycku

Stacja Giżycko – wizualizacja

Projekt obejmuje m.in.:

49 km

 linii kolejowej z nowymi torami
oraz siecią trakcyjną

2

 nowe wiadukty
– kolejowy w Giżycku
i drogowy w Wydminach

59

 przebudowanych obiektów
inżynierskich

5

 przebudowanych stacji
i przystanków kolejowych

23

 przebudowane przejazdy
kolejowo-drogowe

50 minut

 – o tyle skróci się czas przejazdu
z Ełku do Olsztyna

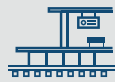
Instalacja sieci trakcyjnej na trasie sprawi, że nie będzie już konieczności korzystania z lokomotyw spalinowych. To pozwoli na znaczącą redukcję emisji gazów cieplarnianych. Dodatkowo dzięki elektryfikacji wzrośnie przepustowość całej trasy. Będą mogły po niej kursować dłuższe i cięższe składry towarowe. Pociągi pasażerskie przyspieszą

z 80 km/h do 160 km/h, a towarowe – do 120 km/h.

Przebudowane zostaną stacje Stare Juchy, Wydmyny i Giżycko oraz przystanki kolejowe Woszczele i Siedliska. Wszystkie perony zostaną dostosowane do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach poruszania się. Między Ełkiem a Giżyckiem ułożonych zosta-

nie 49 km nowych torów, przebudowanych zostanie także 59 obiektów inżynierskich. Wybudowane zostaną dwa bezkolizyjne skrzyżowania – wiadukt kolejowy w Giżycku oraz wiadukt drogowy w Wydminach. Zakończenie prac planowane jest na 2024 rok. Projekt jest współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Realizacja inwestycji zapewni:

 lepszy dostęp
do kolei w regionie

 stacje i przystanki
dostępne dla wszystkich
podróżnych

 szybki i sprawny transport
towarów koleją z prędkością do
120 km/h

 poprawę bezpieczeństwa
w ruchu kolejowym
i drogowym

 ochronę środowiska
naturalnego

www.towarynatory.pl
www.plk-sa.pl | www.plk-inwestycje.pl | www.portalpasazera.pl | www.mapadotacji.gov.pl

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

 Rzeczpospolita
Polska

PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt „Prace na linii kolejowej nr 38 na odcinku Ełk – Korsze wraz z elektryfikacją – etap I” jest dofinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

**MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA**
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

Bakterię *Legionella pneumophila* zidentyfikowano po raz pierwszy w 1977 r. — była przyczyną wybuchu ciężkiego zapalenia płuc w centrum kongresowym w USA w 1976 r. Okres inkubacji choroby wynosi od 2 do 10 dni, ale w niektórych przypadkach odnotowano nawet 16 dni. Choć dostępne są różne metody leczenia, szczepionka przeciwko legionellozie nie jest jeszcze dostępna. Śmierć następuje w wyniku postępującego zapalenia płuc z niewydolnością oddechową i/lub wstrząsem oraz niewydolnością wielonarządową. W przypadku nieleczzonej choroby stan pacjenta zwykle pogarsza się w pierwszym tygodniu. Spośród zgłoszonych przypadków 75-80 proc. to osoby w wieku powyżej 50. roku życia, a 60-70 proc. — mężczyźni. To tyle w dziennikarskim skrócie. Skąd wzięła się legionelloza w Polsce?

Przyczyny

Słodkowodny gatunek *L. pneumophila* występuje w naturalnym środowisku wodnym na całym świecie. Najbardziej prawdopodobnym źródłem chorób są jednak sztuczne systemy wodne zapewniające środowisko sprzyjające wzrostowi i rozprzestrzenianiu się choroby. Bakterie żyją i rosną w systemach wodnych w temperaturze od 20 do 50°C (optymalnie 35°C). *Legionella* może przetrwać i rozwijać się jako pasożyt w wolno żyjących pierwotniakach oraz w biofilmach rozwijających się w systemach wodnych. Może powodować infekcje, zakażając komórki ludzkie.

Od czasu, gdy bakterię *L. pneumophila* zidentyfikowano po raz pierwszy w 1977 r. jako przyczynę wybuchu ciężkiego zapalenia płuc w centrum kongresowym w USA w 1976 r. — powiązano ją z ogniskami w źle utrzymywanych sztucznych systemach zaopatrzenia w wodę. Dawka zakaźna nie jest znana, ale można założyć, że w przypadku osób podatnych jest niska, ponieważ choroby wystąpiły po krótkim narażeniu i w odległości co

**NAJCZĘSTSZĄ FORMĄ
PRZENOSZENIA LEGIONELLI JEST
WDYCHANIE ZANIECZYSZCZONYCH
AEROSOLI WYTWARZANYCH
W POŁĄCZENIU Z ROZPYLONYMI
STRUMIENIAMI WODY LUB MGIEŁKAMI
ZE SKAŻONYCH ŹRÓDEŁ WODY.
ZAKAŻENIE MOŻE RÓWNIEŻ
NASTĄPIĆ W WYNIKU ASPIRACJI
ZANIECZYSZCZONEJ WODY LUB
LODU, SZCZEGÓLNIE U PODATNYCH
PACJENTÓW SZPITALNYCH.**

najmniej 3 km od źródła ognisk choroby. Prawdopodobieństwo choroby zależy od stężenia legionelli w źródle wody, wytwarzania i rozprzestrzeniania się aerosoli, czynników wynikających ze zdrowia pacjenta, takich jak wiek i istniejące wcześniej schorzenia oraz zjadliwości konkretnego szczepu legionelli. Większość infekcji nie powoduje choroby.

Objawy

Legionelloza to ogólny termin opisujący płucne i niepłucne formy zakażenia legionellą. Postać inna niż płucna (choroba Pontiac) jest ostrą, samoopraniczającą się chorobą grypopodobną, trwającą zwykle 2-5 dni. Okres inkubacji trwa od kilku do 48 godzin. Głównymi objawami są gorączka, dreszcze, ból głowy, złe samopoczucie i bóle mięśni. Nie ma zgonów związanych z tego typu infekcjami.

Postać płucna choroby ma okres inkubacji od 2 do 10 dni, choć w niektórych przypadkach odnotowano nawet 16 dni. Początkowo objawy to gorączka, utrata apetytu, ból głowy, złe samopoczucie i letarg. Nie-

którzy pacjenci mogą również odczuwać ból mięśni, biegunkę i dezorientację. Na początku zwykle pojawia się łagodny kaszel, ale u 50 proc. pacjentów może wystąpić flegma. U około jednej trzeciej pacjentów występuje flegma z plamami krwi lub krwioplucie. Nasilenie choroby waha się od łagodnego kaszlu do szybko śmiertelnego zapalenia płuc. Śmierć następuje w wyniku postępującego zapalenia płuc z niewydolnością oddechową i/lub wstrząsem oraz niewydolnością wielonarządową.

Legionelloza ma różne nasilenie: od łagodnej choroby przebiegającej z gorączką po poważną i czasami śmiertelną postać zapalenia płuc i jest spowodowana narażeniem na gatunki bakterii *Legionella* występujące w zanieczyszczonej wodzie i mieszkankach doniczkowych. Przypadki legionellozy często klasyfikuje się jako występujące w środowisku lokalnym, w podróży lub w szpitalu, w zależności od rodzaju narażenia.

Nieleczona choroba legionistów zwykle pogarsza się w pierwszym tygodniu.

Podobnie jak w przypadku innych czynników ryzyka powodujących ciężkie zapalenie płuc, najczęstszymi powikłaniami legionellozy są niewydolność oddechowa, wstrząs oraz ostra niewydolność nerek i wielonarządowa. Powrót do zdrowia zawsze wymaga leczenia antybiotykami i zwykle następuje po kilku tygodniach lub miesiącach. W rzadkich przypadkach ciężkie, postępujące zapalenie płuc lub nieskuteczne leczenie zapalenia płuc może skutkować następstwami w mózgu.

Jak się zakażamy?

Najczęstszą formą przenoszenia legionelli jest wdychanie zanieczyszczonych aerosoli ze skażonej wody. Źródła aerosoli powiązane z przenoszeniem legionelli obejmują chłodnie kominowe, systemy ciepłej i zimnej wody, nawilżacze i wanny z hydromasażem. Zakażenie może również nastąpić w wyniku aspiracji skażonej wody lub lodu, szczególnie u podatnych pacjentów szpitalnych, oraz w wyniku narażenia dzieci podczas porodów w wodzie. Do tej pory nie zgłoszono bezpo-

średniego przeniesienia wirusa z człowieka na człowieka.

Zasięg choroby

Uważa się, że choroba legionistów występuje na całym świecie. Zidentyfikowana częstość występowania choroby legionistów różni się znacznie w zależności od poziomu nadzoru i raportowania. Ponieważ w wielu krajach brakuje odpowiednich metod diagnozowania infekcji lub wystarczających systemów nadzoru, częstość występowania jest nieznana. W Europie, Australii i USA wykrywa się około 10-15 przypadków na milion mieszkańców rocznie.

Spośród zgłoszonych przypadków 75-80 proc. to osoby w wieku powyżej 50 lat, a 60-70 proc. to mężczyźni. Inne czynniki ryzyka legionellozy poza szpitalnej i związanej z podróżami obejmują palenie tytoniu, nadużywanie alkoholu, choroby płuc, immunosupresję oraz przewlekłe choroby układu oddechowego lub nerek. Czynniki ryzyka szpitalnego zapalenia płuc są niedawna operacja, intubacja, wentylacja mechaniczna, obecność sondy nosowo-żołądkowej i stosowanie sprzętu do terapii oddechowej. Najbardziej podatni są pacjenci z obniżoną odpornością, w tym biorcy przeszczepów narządów, pacjenci otrzymujący leczenie kortykosteroidami. Opóźnienie w rozpoznaniu i zastosowaniu odpowiedniej antybiotykoterapii, podeszły wiek oraz obecność chorób współistniejących są częstymi przyczynami zgonów z powodu choroby legionistów.

Jak zapobiegać?

Zagrożeniu zdrowia publicznego stwarzanemu przez legionellozę można zaradzić, wdrażając plany

bezpieczeństwa wodnego przez władze odpowiedzialne za bezpieczeństwo budynków lub systemów wodnych, które muszą być dostosowane do konkretnego budynku lub systemu wodnego i skutkować wprowadzeniem i regularnym monitorowaniem środków kontroli przed zidentyfikowanymi zagrożeniami, w tym legionellą. Chociaż nie zawsze możliwe jest wyeliminowanie źródła infekcji, możliwe jest znaczne zmniejszenie ryzyka.

Zapobieganie chorobie legionistów polega na stosowaniu środków kontrolnych minimalizujących rozwój bakterii *Legionella* i rozprzestrzenianie się aerosoli. Środki te obejmują konserwację urządzeń, w tym regularne czyszczenie i dezynfekcję oraz stosowanie innych środków fizycznych (temperatura) lub chemicznych (biocydy) w celu zminimalizowania wzrostu. Potrzebna jest zatem regularna konserwacja, czyszczenie i dezynfekcja wież chłodniczych wraz z częstym lub ciągłym dodawaniem biocydów, utrzymywanie odpowiedniego poziomu biocydu, np. chloru, w basenie spa wraz z całkowitym opróżnieniem i czyszczeniem całej instalacji co najmniej raz w tygodniu, utrzymywanie w czystości systemów ciepłej i zimnej wody oraz utrzymywanie temperatury ciepłej wody powyżej 50°C (co wymaga, aby woda opuszczająca urządzenie grzewcze miała temperaturę co najmniej 60°C) i zimnej poniżej 25°C, a najlepiej poniżej 20°C, lub uzdatnianie ich odpowiednim środkiem biobójczym, szczególnie w szpitalach i innych placówkach opieki zdrowotnej oraz placówkach opieki nad osobami starszymi.

Korzystałam z materiałów WHO.

REKLAMA

**Dr n. med.
JACEK NOWAK**
specjalista chirurgii ogólnej
i naczyniowej
PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30
REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33
Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog
poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00
Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00
Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

1 WRZEŚNIA

Koncert: Maria Peszek

Olsztyn
Maria Peszek to wokalistka, aktorka, autorka tekstów i performerka. Przez dziesięć lat aktywności aktorskiej grała u najważniejszych reżyserów teatralnych i filmowych, tworząc szereg wielokrotnie nagradzanych ról. Współpracowała między innymi z Jerzym Grzegorzewskim, Piotrem Łazarkiewiczem, Agnieszką Holland, Jerzym Stuhrem, Kazimierzem Kutzem, Krystianem Lupą.
Godz. 20.00, Amfiteatr w Olsztynie.

1 WRZEŚNIA

Spotkanie autorskie z Grażyną Zambrzycką

Olsztyn
Grażyna Zambrzycka to poetka i tłumaczka urodzona w Olsztynie. Ukończyła filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim. Debiutowała w 1987 r. w „Zeszytach Literackich”. Jest autorką kilkunastu tomików poezji. Publikowała m.in. na łamach „Borussii”, „Frazy”, „Zeszytów literackich”, „Toposu” oraz w „Antologii poezji polskiej na obczyźnie 1939-1999”. Laureatka nagrody Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich (2010), przyznawanej za szczególne osiągnięcia w dziedzinie kultury polskiej. Od 1981 r. mieszka w Kanadzie. Regularnie przyjeżdża do rodzinnego Olsztyna. Okazją do spotkania jest najnowszy tomik poetki „Księga Przyjaciół”, wydany w 2023 r. nakładem Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie i Stowarzyszenia Literacko-Artystycznego „Fraza”.
Godz. 17.00, Dom Mendelsohna, ul. Zyndrama z Maszkowic 2.

1 WRZEŚNIA

2. Warmińsko-Mazurski Przegląd Sztuki Powszechnej

Morąg
W programie:
» 17:00 - Rozpoczęcie przeglądu oraz wręczenie nagród
» 17:30 - Koncert zespołu folklorystycznego Warmianki z Miłakowskiego Domu Kultury
» 18:00 - Poczestunek
» 18:30 - Koncert zespołu Eurobabki z Morąskiego Domu Kultury

Przeglądowi towarzyszy wystawa prac zgłoszonych do konkursu prezentujących oraz popularyzujących dorobek artystów i twórców z województwa warmińsko-mazurskiego.

2 WRZEŚNIA

Wielka giełda płyt winylowych w Galerii Warmińskiej

Olsztyn
W Galerii Warmińskiej po raz 6. zagości giełda płyt winylowych, która zawsze cieszy się dużym zainteresowaniem. Ponad 20 tysięcy winyli, płyt CD oraz kaset pojawi się na stoiskach, które zgromadzą koneserów, wystawców i kolekcjonerów z całej Polski. Nie zabraknie też dość rzadkich w Europie i przez wielu poszukiwanych wydań winyli z USA.
Godz. 10.00, Galeria Warmińska, ul. Tuwima 26.

2 WRZEŚNIA

Kino samochodowe

Elbląg
Kino Światowid w Elblągu zaprasza na długo wyciekowane kino samochodowe. Odbędzie się nietuzinkowy pokaz filmowy, który widzowie oglądać będą z wnętrza własnego auta. Dźwięk filmu wyregulują natomiast w swoich odbiornikach radiowych. Podczas seansu zaprezentowany zostanie rewelacyjny thriller pt. „Goście”.
Godz. 20.00, Elbląg, Plac Jagiellończyka.

3 WRZEŚNIA

XXIII Kiermas Warmiński

Brąswałd
Program wydarzenia:
» 12:00 - msza św. w kościele p.w. Katarzyny Aleksandryjskiej w Brąswałdzie
» 13:30 - pochód wieńcowy
» 14:00 - święto plonu: hymn warmii, przekazanie bochna, przemówienia:
- Węgojska Strużka
- Baby Ruśkie i Promile
- konkursy
- warsztaty rękodzielnicze
- animacje dla dzieci
» 18:00 - Koncert zespołu Łzy
Polana przy stacji kajakowej nad Łyną w Brąswałdzie.

8 WRZEŚNIA

Wystawa rysunku prasowego Pawła Kuczyńskiego

Olsztyn
Paweł Kuczyński urodził się w 1976 roku w Szczecinie. Jest absolwentem wydziału grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Dyplom zdobył w 2001 roku u prof. Józefa Drażkiewicza. Mieszka w Policach. W 2004 roku zajął się rysunkiem satyrycznym, jak mówi, „pod kątem konkursów i wystaw”. Do tej pory zdobył około 160 nagród i wyróżnień na całym świecie. W ostatnich latach zajmuje się głównie rysunkiem prasowym i ilustracją wydawniczą. Współpracował m.in. z Wprost, Newsweek, Nie, Gazetą Wyborczą, miesięcznikiem Charaktery. W 2013 r. wygrał Ogólnopolski Konkurs z okazji 660-lecia Olsztyna, w 2023 r. otrzymał Nagrodę Główną im. Aleksandra Wołosa w V Ogólnopolskim Konkursie na Rysunek Prasowy im. Aleksandra Wołosa.
Godz. 18.00, Galeria Ustuga Jazz Bar, ul. Starte Miasto 2.

9 WRZEŚNIA

Dom Polski w Olsztynie - żywy pomnik historii

Olsztyn
Zapraszamy na spotkanie na którym uczestnicy poznają historię Domu Polskiego w Olsztynie. W ramach spotkania odbędzie się rozmowa z dyrektorami Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego oraz Instytutu Północnego im. W. Kętrzyńskiego, prezentacja filmu animowanego o Domu Polskim, unikatowej kroniki Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, a także zwiedzanie budynku.
Godz. 16.00, Dom Polski, ul. Partyzantów 87.

9 WRZEŚNIA

Piknik artystyczny „Na tropie kultury”

Elbląg
W programie:
» występy i pokazy taneczne
» animacje dla dzieci
» warsztaty plastyczne
» kino plenerowe

WEEKENDOWY REPERTUAR HELIOS

Centrum Handlowe Aura, Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

PIĄTEK 1 WRZEŚNIA

RAPORT PILECKIEGO: 12:50, 18:15, 20:50; UKRYTA SIEĆ: 16:30, 18:45, 21:15; BEZ LITOŚCI 3. Ostatni rozdział / napisy: 14:00, 17:30, 19:45; KOCHANICA KRÓLA JEANNE DU BARRY / napisy: 13:00, 18:30; O PSIE, który jeździł koleją: 11:00, 13:20, 15:40, 18:00; ULTIMATUM / napisy: 15:15, 20:30; KOMPAS SZKIELETORA / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:00, 12:00, 14:20, 16:40; BLUE BEETLE / dubbing: 12:30, 15:40; MÓW DO MNIE! / napisy: 21:00; BARBIE / dubbing: 10:20, 11:40, 17:15; BARBIE / napisy: 20:15; OPPENHEIMER / napisy: 13:30, 19:00; KICIA KOCIA na pikniku / dubbing: 10:30; MEG 2: Głębia / napisy: 20:00; MEG 2: Głębia / dubbing: 10:10, 15:30; MIĘDZY NAMI ŻYWIÓŁAMI / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:00, 11:50, 14:30; MAVKA i Strażnicy Lasu / familijny / b.o. / dubbing: 11:15;

SOBOTA 2 WRZEŚNIA

RAPORT PILECKIEGO: 12:50, 18:15, 20:50; UKRYTA SIEĆ: 16:20, 18:45, 21:15; BEZ LITOŚCI 3. Ostatni rozdział / napisy: 14:00, 17:45, 19:30; KOCHANICA KRÓLA JEANNE DU BARRY / napisy: 13:00, 18:30; O PSIE, który jeździł koleją: 11:00, 13:20, 15:40, 16:30;

WEEKENDOWY REPERTUAR KINA AWANGARDA W OLSZTYNIE

PIĄTEK 1 WRZEŚNIA

„Raport Pileckiego” - prod. Polska: godz. 17.45 sala klubowa
„Cicha dziewczyna” - prod. Irlandia: godz. 18.00 sala arte
„Reality” - prod. USA: godz. 18.00 sala studyjna
„Pierwszy dzień mojego życia” - prod. Włochy: godz. 19.45 sala arte
„Kochanica króla Jeanne du Barry” - prod. Francja: godz. 19.45 sala studyjna
„Ukryta sieć” - prod. Polska: godz. 20.00 sala klubowa

SOBOTA 2 WRZEŚNIA

„Kochanica króla Jeanne du Barry” - prod. Francja: godz. 16.00 sala studyjna
„Ulmowie. Błogostawiona rodzina” - prod. Polska: godz. 16.00 sala arte
„Vermeer. Blisko mistrza” - prod. Holandia: godz. 16.00 sala klubowa
„Raport Pileckiego” - prod. Polska: godz. 17.45 sala klubowa
„Cicha dziewczyna” - prod. Irlandia: godz. 18.00 sala arte

ULTIMATUM / napisy: 15:30, 20:40; KOMPAS SZKIELETORA / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:00, 12:00, 14:20; BLUE BEETLE / dubbing: 12:45, 15:40; MÓW DO MNIE! / napisy: 21:00; BARBIE / dubbing: 10:15, 11:40; BARBIE / napisy: 20:15; OPPENHEIMER / napisy: 12:30, 17:00, 19:00; KICIA KOCIA na pikniku / dubbing: 10:30; MEG 2: Głębia / napisy: 20:15; MEG 2: Głębia / dubbing: 10:10, 15:30; MIĘDZY NAMI ŻYWIÓŁAMI / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:15, 11:50, 14:30; MAVKA i Strażnicy Lasu / familijny / b.o. / dubbing: 10:00;

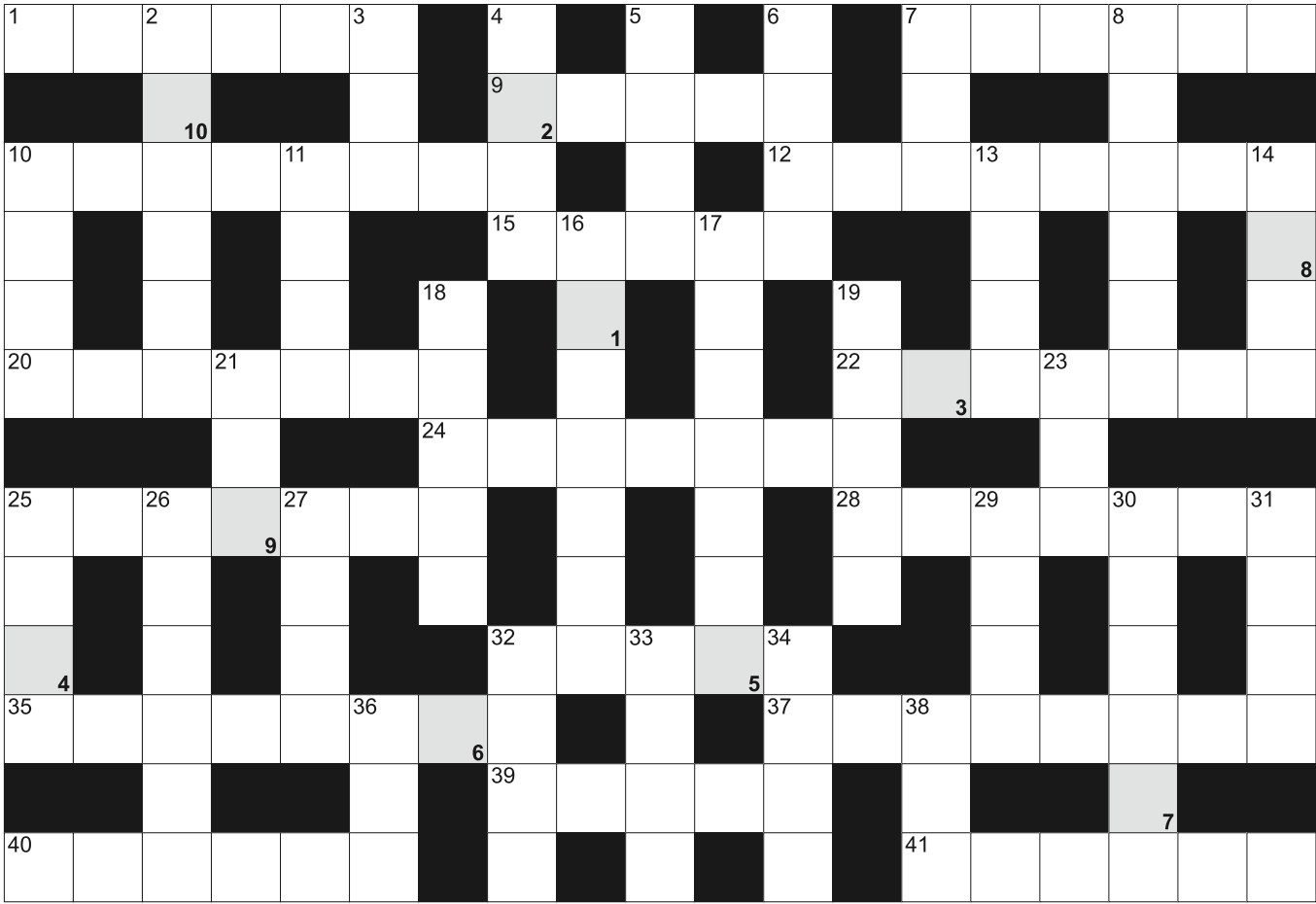
NIEDZIELA 3 WRZEŚNIA

RAPORT PILECKIEGO: 12:50, 18:15, 20:50; UKRYTA SIEĆ: 16:20, 18:45, 21:15; BEZ LITOŚCI 3. Ostatni rozdział / napisy: 14:00, 17:30, 19:30; KOCHANICA KRÓLA JEANNE DU BARRY / napisy: 13:00, 18:30; O PSIE, który jeździł koleją: 11:00, 13:20, 15:40, 16:30; ULTIMATUM / napisy: 15:15, 20:40; KOMPAS SZKIELETORA / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:00, 12:00, 14:20; BLUE BEETLE / dubbing: 12:30, 15:40; MÓW DO MNIE! / napisy: 21:00; BARBIE / dubbing: 10:20, 13:10; BARBIE / napisy: 20:15; OPPENHEIMER / napisy: 17:00, 19:00; KICIA KOCIA na pikniku / dubbing: 10:30; MEG 2: Głębia / napisy: 20:00; MEG 2: Głębia / dubbing: 10:10, 15:30; MIĘDZY NAMI ŻYWIÓŁAMI / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:00, 11:50, 14:30; MAVKA i Strażnicy Lasu / familijny / b.o. / dubbing: 10:45, 11:40

„Teściowie 2” - prod. Polska: godz. 18.00 sala studyjna
„Pierwszy dzień mojego życia” - prod. Włochy: godz. 19.45 sala arte
„Kochanica króla Jeanne du Barry” - prod. Francja: godz. 19.45 sala studyjna
„Ukryta sieć” - prod. Polska: godz. 20.00 sala klubowa

NIEDZIELA 3 WRZEŚNIA

„Kochanica króla Jeanne du Barry” - prod. Francja: godz. 16.00 sala studyjna
„Ulmowie. Błogostawiona rodzina” - prod. Polska: godz. 16.00 sala arte
„Vermeer. Blisko mistrza” - prod. Holandia: godz. 16.00 sala klubowa
„Raport Pileckiego” - prod. Polska: godz. 17.45 sala klubowa
„Cicha dziewczyna” - prod. Irlandia: godz. 18.00 sala arte
„Teściowie 2” - prod. Polska: godz. 18.00 sala studyjna
„Pierwszy dzień mojego życia” - prod. Włochy: godz. 19.45 sala arte
„Kochanica króla Jeanne du Barry” - prod. Francja: godz. 19.45 sala studyjna
„Ukryta sieć” - prod. Polska: godz. 20.00 sala klubowa

Krzyżówka klasyczna z hasłem

POZIOMO: 1) zatrzymuje się na stacji; 7) produkt, wyrób; 9) pływa po jeziorze; 10) boczna część pałacu; 12) twórca fundacji, założyciel; 15) zimowa siwizna na samochodzie; 20) zawody szachowe; 22) stolica Słowenii; 24) klątwa kościelna, ekskomunika; 25) stolica Dolnego Śląska; 28) ustronne lub pobytu; 32) imię wśród margaryn; 35) rdzenny Australijczyk; 37) Iredyński, polski prozaik i dramaturg; 39) i pio-senka, i powieść; 40) Cyrenejczyk, pomógł Jezusowi nieść krzyż; 41) okrągłe okienka w burcie.

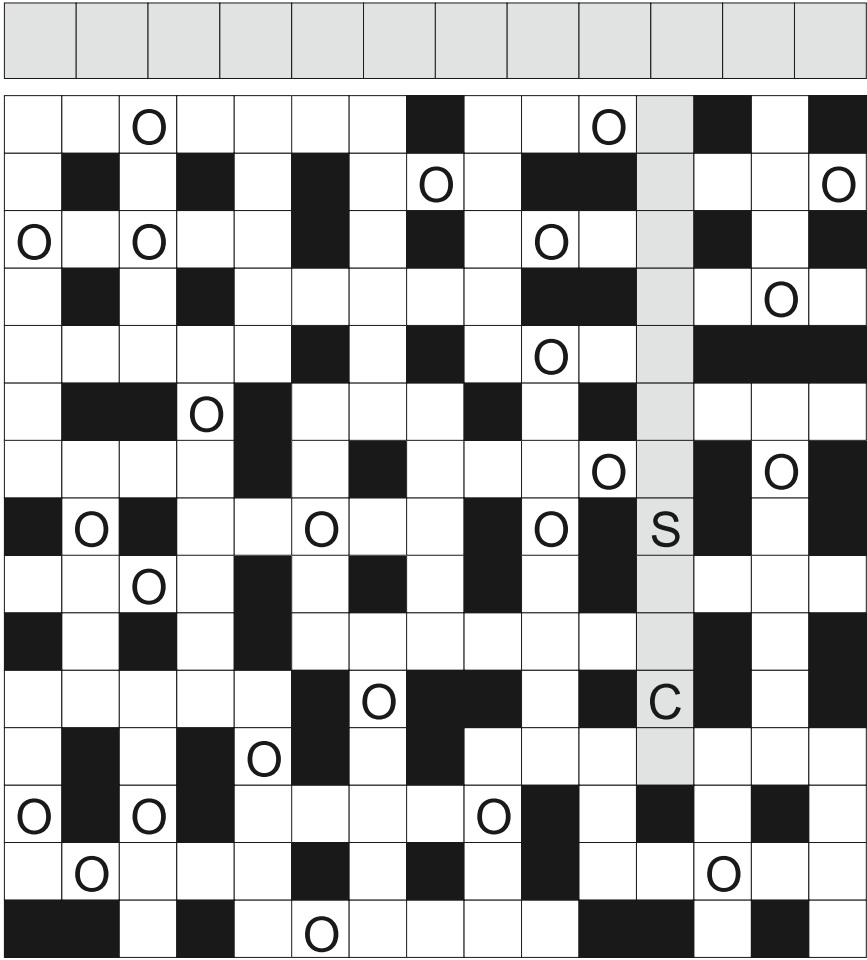
PIONOWO: 2) trzygłowy pies strzegący Hadesu; 3) żółw lub krokodyl; 4) zostaje na grzebieniu; 5) mózgu lub słoneczny; 6) pierwiastek Hf; 7) największe i najgłębsze jezioro Turcji; 8) stado wilków lub dzików; 10) krótki film reklamowy; 11) legendarny człowiek śniegu; 13) gęsi, kury i kaczki; 14) kończyzna z łokciem; 16) sprzedawczyk, kolaborant; 17) łupiny ziemniaków; 18) widma, upiory; 19) tłusta na koszuli; 21) Kupały jest najkrótsza w roku; 23) dół po wybuchu bomby; 25) mierzona w kilogramach; 26) dziury w ścianie; 27) wielkie polowanie; 29) Musk od Tesli i SpaceX; 30) miejsce śmierci Tadeusza Kościuszki; 31) jońskie miasto Heraklita; 32) bicz spleciony z rzemieni; 33) mądry ptak; 34) rzeka przepływająca przez Leeds; 36) wódka o smaku i zapachu jałowca; 38) Er dla chemika.

Litery z pól od 1 do 10 utworzą hasło:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

BAŚKA z HASŁEM

Na diagramie poniżej ujawniliśmy samogłoskę "O" i 2 litery rozwiązania. Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól z oznaczonymi literami "S" oraz "C".

do prania lub pieczenia; cytryny i pomarańcze; pręt w ręku włamywacza; sierpowy boksera w ringu; bieg na hipodromie; stolica Jordanii; miejska kolej podziemna; para lub panna na ślubie; ostrze strzały; jeden z muszkietierów Dumasa; pluszowy niedźwiadek; początkowy punkt na skali; z jesiotra to kawior; N dla chemika; motki włóczki; siniec, ryba z rodziny karpiowatych; na końcu pacierza; najwyższy szczyt Gruzji; najważniejszy we wsi; Kaspjskie lub Marmara; powodują miazdżycę; księżniczka Burgunda u Gombrowicza; największa wyspa Filipin; oczyszczona lub kaustyczna; zespół trzech muzyków; Yannick, były francuski tenisista; śpiewane w operze; mysia kryjówka; barszcz lub krupnik; inaczej urodlin, roślina; bywa bezdętkowa; stolica Wspólnoty Dominiki; drzewo kojarzące się z Kanadą; dawne majątki ziemskie, folwarki; ... Lisa Leonarda da Vinci; szkarlatyna inaczej; smaczny, duży kuzyn raka; angielskie wśród przypraw; wizerunek zawodowy artysty; odciski stóp na piasku; członek ruchu Oazy katolickiej; sąsiadka Egiptu z Trypolisem; pierwiastek chemiczny Cs; stan w Malezji ze stolicą w Alor Setar.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

1	5	7						
4		8		7	5			
	8		9	1	6			
9	6	4	1	7	3			
	8	2	3	9	5			
5				4	9			
	2		4	1	8			
	1	7	3	9		4		
		9	2		6	5		

4		2	6	3	8	1		
	8		9	5		3		
3	1		7	2	5		6	
	7		1	2	3	6	5	
8			7					1
			8					
	4	3	8	1				2
6					4		1	
1	9				5			7

SUDOKU

			6					
	4		2	3		1		7
		1	7			2		5
	8							
2					1			
3			4				7	
		8	5		9			6
	3		1		2	7	8	9
	9		3			4	5	1

			6				7	
1	3				7		4	
5			7	6			2	1
	6	7	1			5		8
3	4	1			2	7		6
7			8			2		4
			3			6	8	
		4	2	7	1	3	5	9

						2	7	
	9	8		7				
		7		3	4	8	6	
		2		1	7		8	
9	7		8		2		5	
		4	9	6		7	2	3
	8	9	7			3	1	
	2	1			3	5		
								8

1154

1155

1156

POZIOMO: 1) dawne terytorium zamorskie; 7) imię matki Juliusza Słowackiego; 11) zimnica, choroba przenoszona przez komary; 12) luźne notatki; 13) potocznie o rasowym koniu pełnej krwi angielskiej; 14) kwestionariusz sondażowy; 15) głos bociana; 18) kłyczak antarktyczny inaczej; 21) najmniejszy ziemski kontynent; 26) wytapiany tłuszcz; 28) religijna ceremonia, obrzęd; 29) żyją w Afryce; 33) drobna, młoda cebula; 36) królowa Bona, żona Zygmunta Starego; 40) rakija lub sake; 42) inaczej o śrubokręcie; 43) niedobór, deficyt tlenowy w środowisku; 44) urginia morska zwyczajowo; 45) postać błazna w *commedia dell'arte*; 46) zbędne kilogramy.

PIONOWO: 1) roślina z gałęziami, ale bez pnia; 2) wies z "Chłopów" Reymonta; 3) nie wysoko; 4) inna nazwa miętkawki, ryby; 5) psia pietruszka, szaleń; 6) Daniel, prezydent Nikaragui; 7) afrykańska wyprawa myśliwska; 8) niewinny kwiat; 9) ma ciemną cerę; 10) Rubinstein, polski pianista; 16) świeca w parku; 17) w ręku kelnera; 19) błąd serwisowy tenisisty; 20) klarowny likier kminkowy; 22) angielski tytuł szlachecki; 23) bywa przestępny; 24) smaczny krewniak karpia; 25) bóg wojny w mitologii greckiej; 27) obawa, niepokój; 30) butla na perfumy; 31) japońska mafia; 32) Kutcher, aktor amerykański; 33) określona przez lekarza; 34) monumentalne malowidło ścienne; 35) strugał wiatraki w noweli Prusa; 37) skandynawska zatoka; 38) ojczyzna Puszkina; 39) inaczej manila, włókno; 41) rzeka w Marburgu.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Na diagramie poniżej ujawniliśmy spółgłoskę “D”. Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól oznaczonych kropką, czytanych rzędami.

A 15x15 crossword puzzle grid. The grid is composed of black and white squares. The 'D' clues are located at the following intersections (row, column): (1,4), (1,10), (2,6), (2,12), (3,2), (3,8), (4,4), (4,14), (5,1), (5,10), (6,3), (6,11), (7,5), (7,13), (8,7), (8,15), (9,2), (9,10), (10,4), (10,12), (11,6), (11,14), (12,1), (12,11), (13,3), (13,13), (14,5), (14,15), (15,2), (15,10), (15,14).

japońska łamigłówka z liczbami; słynne Muzeum Narodowe w Madrycie; samica wilka; pierwiastek o symbolu Rh; "Ptasie ..." Juliana Tuwima; odbicie światła; wynik mnożenia; Igor, autor "Chłopca z Sałskich Stepów"; gazon, kwietnik w ogrodzie; gazety, radio i telewizja; słynna epopeja Wergiliusza z Eneaszem; zarządza upadłą firmą; jeden nie gasi pragnienia; ryba nazywana wątluszem; siedem w tygodniu; Janusz, autor serii komiksów "Kajko i Kokosz"; paraliżuje przed występem; ... Wasiak, Miss Polonia 1983; Siddhartha Gautama; prezydent Dwight Eisenhower krócej; siedemnasta litera alfabetu greckiego; przepływa przez Mielec; duży kraj z Odessą; Placido, hiszpański, śpiewak, tenor; waluta we Włoszech przed euro; rodzaj diody; część sondy pozostająca na orbicie; wkłady współników do spółki; syn Agamemnona i Klitajmestry; jedenasty znak zodiaku; węgierskie "morze"; pierwiastek V; sypią się z choinek; paskowy lub pocztowy; nakładać, ubierać koszulę; ma katar przez pyłki; chwyty na gitarę; fryzura z grubych, splełatanych strąków; rekrutacja kandydatów do pracy lub szkoły; drużyna narodowa; o przystojniaku z ekranu; umowa kończąca spór.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

3	4			2	6		8		5		7	9	4		1			
		1		7										3		2	7	6
7	2		8			4	3	9		6				8				5
4		9	6			3		2		8		6		4				
				1	9		7		9		5							3
1					4	9			9									2
			5	6	8			7	7		8			9				
					2			5	6							2		9
2	5	4		9	7	8	6	3		4		5	8	1		6		

	3					5	2	
1				7			6	8
2		5	6		3	4		7
9	2						4	
	7			6		2		1
6			4					
3		7		5		9		
		9	2		7		5	
5	1	2					3	4

		3		6				
		9	3			1	6	
		1						
7	3	4			9			8
2	1			7	5			3
6		5		3			1	
9	8			4	1			6
3				5	6	2	8	
			2		3		7	9

						6	9	
				4			2	
	1		7		8	3	4	5
	9	8	6			7	5	
2		6		3		8		9
		5	8	7		2		4
			3		5	4	8	2
						9	7	1
			1				3	6

1159

KONSTAL
GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCIE dla psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

28230thca-g

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

DOM w Stawigudzie sprzedam lub zamienię, 512-372-218

DZIAŁKI pod budowę 10km od Olsztyna 696-141-074

MIESZKANIE Olsztyn 279 000zł, 602-313-371

WWW.DOMKIHOLENDER-SKIE.EU, 503-103-703

do wynajęcia

LOKAL użytkowy Olsztyn centrum, 602-313-371

MIESZKANIE, 602-313-371

POKÓJ pracującemu, 669-262-149

PRACA

dam pracę

FERMA indyków Rejczuchy, 668-047-381

KIEROWCA CE, 503-103-703

MĘŻCZYNĘ lub małżeństwo do pracy w gospodarstwie, 502-712-884

SPRZĄTANIE mieszkań - promocja, 793-164-163

W gospodarstwie mlecznym, 534-920-987

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

AUTO-MOTO

kupię

SKUP AUT!!! **NAJWYŻSZA**
CENA TEL. 730 750 266

USŁUGI

budowa | remont

POLBRUK, 502-811-658

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

inne

JAŁÓWKI wysokocielne, 506-999-493.

nadajogloszenie.pl

nie musisz
wychodzić
z domu...

mp-xpo-7491-c-2x4-M

Zawiadamiamy, że 29 sierpnia 2023 r. zmarł
w wieku 92 lat Nasz Ukochany Mąż, Tata, Dziadek i Pradziadek

ś. † p.

ppłk Jerzy Czajkowski

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 2 września 2023 r. (sobota)
o godz. 12.00 w kaplicy przy ul. Poprzecznej 9B w Olsztynie,
skąd o godz. 12.30 nastąpi wyprowadzenie. Pochowanie odbędzie
się na cmentarzu komunalnym przy ul. Wadąskiej 11 w Olsztynie
(kondukt od głównej bramy cmentarza).
Rodzina

1657230pb1-a-M

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 30 sierpnia 2023 r. odszedł od nas
nasz kochany Mąż, Tata i Dziadek

ś. † p.

Marek Skurpski

Ceremonia pogrzebowa rozpocznie się
4 września 2023 r. o godz. 11.00
nabożeństwem w Kościele
Ewangelicko-Augsburskim przy ul. Stare Miasto 1
w Olsztynie, po którym nastąpi wyprowadzenie
na cmentarz komunalny przy ul. Poprzecznej.

Pograżona w smutku i żalu rodzina

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Zamiast kwiatów prosimy wpłacać równowartość
na fundusz Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego
w Olsztynie.

1655230pb1-a-M

Z głębokim żalem żegnamy

ś. † p.

Marka Skurpskiego

architekta i urbanistę
odpowiedzialnego za planowanie przestrzenne
i strategię rozwoju Olsztyna.

Rodzinie i Bliskim

wyrazy współczucia

składają Zarząd i pracownicy
Olsztyńskich Wodociągów

1649230pb1-a-M

Sebastianowi Smolukowi
i Jego Bliskim

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Taty

składają Dyrektor oraz pracownicy
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie

1648230pb1-a-M

29 sierpnia 2023 r. zmarł

ś. † p. **Bogdan Janczyło**

działkowicz z naszego ogrodu.

Wyrazy współczucia

Żonie oraz Rodzinie

składają

Działkowcy i Zarząd ROD „MEBLARZ” w Wadąg

1651230pb1-a-M

Drożej **Katarzynie**

Mederskiej-Grabowskiej

wyrazy szczerzego współczucia i słowa otuchy
z powodu śmierci

Teścia

składają koleżanki i koledzy z Biura Dialogu Społecznego
i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

1656230pb1-a-M

ARKADIA

Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125

całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną
i kulturalną postugę

1039230pb1-c-P

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI

Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2

☎ 89 67 77 100, kom. 530 308 308

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-d-M

USŁUGI
POGRZEBOWE

ARKA

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-l-M

**TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”**

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek
– dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN**, plac Józefa Bema 5

czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne

tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG**, ul. Rybacka 35

tel. 55-236-18-02

pon.-pt. godz. 8.00-16.00

380-289190pb1-C-M

NIEDZIELA Z GWIAZDAMI W KORTOWIE

LEKKA ATLETYKA \\ W niedzielę na stadionie w Kortowie odbędzie się III Memoriał Ludwichowskiego. Udział w olsztyńskiej imprezie potwierdzili m.in. Natalia Kaczmarek, Aleksandra Lisowska, Karol Zalewski, Kacper Lewalski i Konrad Bukowiecki.

Dwie pierwsze edycje Memoriału Zbigniewa Ludwichowskiego były bardzo udane i wzbudziły duże zainteresowanie. Trudno jednak, żeby było inaczej, skoro była to jedyna okazja do zobaczenia w Olsztynie mistrzów olimpijskich oraz medalistów mistrzostw świata, Europy i Polski.

W tym roku na pewno wystartują reprezentanci AZS UWM Olsztyn: Anastazja Kuś, Aleksandra Lisowska, Karol Zalewski, Kacper Lewalski i Konrad Bukowiecki. Nie zabraknie także Natalii Kaczmarek, wicemistrzyni świata z Budapesztu w biegu na 400 m, która jednak w Kortowie pobiegnie na nietypowym dystansie 500 m.

Jest to stricte treningowy dystans, ale w bazie PZLA i World Athletics notuje się oficjalne rezultaty tej rywalizacji. Formalnie nie jako rekordy, lecz – według nomenklatury – jako „najlepsze wyniki w historii”. Najlepszy czas w Polsce obecnie należy do Aleksandry Gaworskiej. Medalistka MŚ 2017 w sztafecie pięć lat temu uzyskała 1.08,65.

Na świecie najszybciej pół kilometra pokonała tylko Holenderka Femke Bol (1.05,63).

ORGANIZATORZY PRZYGOTOWALI W TYM BIEGU NIETYPOWĄ NAGRODĘ - OTÓŻ ZWYCIĘZCZYNI, KTÓRA JEDNOCZEŚNIE POBIJE CZAS GAWORSKIEJ, OTRZYMA OD FIRMY BSG, CZYLI SPONSORA MEMORIAŁU, 50-GRAMOWĄ SZTABKĘ ZŁOTA!

Teoretycznie szansę ma każda uczestniczka biegu, jednak zdecydowaną faworytką będzie Natalia Kaczmarek, która już sobie zapewniła udział w finale Diamentowej Ligi i ma wielką ochotę na poprawę rekordu Ireny Szewińskiej w biegu na 400 m (49,28), który wybitna polska lekkoatletka ustanowiła w 1976 roku w Montrealu. Kaczmarek na razie jest wolniejsza o 0,2 sekundy.

A wracając do biegu na 500 metrów w Olsztynie, to Marika Popowicz-

Fot. Emil Marecki

Memoriał Zbigniewa Ludwichowskiego zawsze na kortowski stadion przyciąga tłum kibiców

-Drapała, uczestniczka MŚ w Budapeszcie, już zapowiedziała, że pomoże Kaczmarek w osiągnięciu najlepszego wyniku w kraju. - Rozprowadzę jej pierwsze sto metrów. Niech ma - z uśmiechem obiecała Popowicz-Drapała.

Kaczmarek, od kilku lat żyjąca na Warmii (jest narzeczoną Konrada Bu-

nowieckiego), przyznała, że choć na razie czuje się wyczerpana (w Budapeszcie poprowadziła jeszcze sztafetę 4x400 m do szóstego miejsca - red.), to zdąży z regeneracją przed niedzielnym startem. - 500 m to ciekawy dystans, regularnie na nim trenujemy, jednak należy go pokonać inaczej niż 400 m. Na pew-

no jest to interesujące wyzwanie. Liczę na wsparcie kibiców, dlatego w niedzielę zapraszam do Kortowa - kończy wicemistrzyni świata z Budapesztu.

NA ZŁOTĄ SZTABKĘ - UFUNDOWANĄ PRZEZ GRETA SPORT - MOŻE TEŻ LICZYĆ NOWY

REKORDZISTA W BIEGU NA 150 M. DO TEJ PORY NAJSZYBCIEJ TEN DYSTANS PRZEBIEGŁ MARCIN URBAŚ, ALE W NIEDZIELĘ SPRÓBUJE POPRAWIĆ GO DOMINIK KOPEĆ.

- Natalia ambitnie goni Szewińską, a Kopeć chce zbić czas Mariana Woronina na 100 metrów. U nas mają szansę zaliczyć wstęp do tych wyzwań - zacierają ręce organizatorzy.

Poza wymienionymi w mityngu wystartują m.in. Karol Zalewski (na 300 m), mistrzyni Europy w maratonie Aleksandra Lisowska (tym razem na 3000 m), kulomiot Konrad Bukowiecki i Kacper Lewalski (600 m). Pobiegą także m.in. Patrycja Wyciszkiewicz-Zawadzka, Marika Popowicz-Drapała, Angelika Sarna i Anna Wielgosz. W konkurencjach technicznych - oprócz męskiej kuli - zobaczymy również skok w dal kobiet i konkurs mieszany oszczepników.

Wstęp bezpłatny, początek o godz. 15. **RED**

MECZEM Z MIEDZIANYMI JESIEŃ SIĘ ZACZYNA

RUGBY \\ W sobotę o godz. 14 ekipa Koma Rugby Team Olsztyn rozpocznie drugoligową rywalizację. Do stolicy Warmii i Mazur przyjadą lubińscy Miedziowi.

Pprzed sezonem doszło do zmiany sponsora tytularnego. Firmę Res Energy zastąpiła firma Koma, która w Olsztynie odpowiada za odbiór odpadów komunalnych. - Bardzo się cieszymy, że nadal mamy tytularnego sponsora, który pomoże nam zabezpieczyć sprawy organizacyjne wyjazdów - tłumaczy Marcin Fijałkowski, prezes klubu. - Na miejscu sobie radzimy, ale na wyjazdy idą największe pieniądze. Czasami przecież jeździmy z noclegami, wszystko zależy od tego, jakie są nasze możliwości.

W poprzednim sezonie olsztyński zespół zajął czwarte miejsce - co prawda mógł jeszcze zagrać

w dodatkowym dwumeczu o trzecie miejsce, ale z powodów finansowych zrezygnował z dalekiego wyjazdu do Zielonej Góry. Zresztą rywale także nie chcieli grać tych dodatkowych dwóch spotkań.

Jak minął okres przygotowawczy? - Nie wszystko poszło po naszej myśli - mówi Fijałkowski, który prowadzi zespół razem z Leszkiem Borselem. - Sporo osób w okresie wakacyjnym było na urlopach. Trenowaliśmy w mniejszym gronie, próbowaliśmy to jakoś formacjami układać. Nie mamy szerokiego składu i trzeba mieć nadzieję, że sobie poradzimy z tym kłopotem. Może się

Fot. Emil Marecki

W tym sezonie olsztyńianie chcą powalczyć o awans do I ligi

tak zdarzyć, że na jakiś mecz będziemy jechali w piętnaście lub szesnaście osób. Nie ma lekko, ale musimy walczyć. Chcielibyśmy zakończyć sezon na pierwszym lub drugim miejscu - dodaje

Fijałkowski. - Chcielibyśmy powalczyć o awans do I ligi, ale to wszystko zależy od tego, czy w zespole nie będzie więcej kontuzji i jak będziemy wyglądali ze składem w przekroju całego sezonu.

W pierwszym spotkaniu Koma Rugby Team zagra przed własną publicznością z Miedziowymi Lubin. Co ciekawe olsztyńianie z nimi rozegrali ostatnie spotkanie w poprzednim sezonie, kiedy wygrali 67:0. - Jakiego meczu możemy się spodziewać? Wszystko zależy od tego, jakim składem do nas przyjadą. Dla każdego zespołu w tej lidze wyjazd to ból. Miedziowi mają w swoim składzie górników, ostatnio wygraliśmy wysoko, ale nie możemy ich lekceważyć, bo rywale wzmacniają się młodzieżą. Chcąc wygrać, będziemy musieli się ciężko napracować.

Początek sobotniego spotkania o godzinie 14.

Mecz będzie połączony z piknikiem rodzinnym zorganizowanym przy pomocy Lasów Państwowych. - Chcemy, żeby nasz stadion żył, tak jak w Wielkiej Brytanii, gdzie podczas meczów rugby wolny czas na stadionie spędzają całe rodziny - tłumaczy Marcin Fijałkowski. - Po meczu będzie czas dla najmłodszych, żeby pograli w rugby, ale będą także inne atrakcje dla maluszków. Zapraszamy!

• 1. kolejka II ligi, sobota (g. 14): Budowlani II Lublin - Budowlani II Commercecon Łódź, Koma Rugby Team Olsztyn - Miedziowi Lubin, Wataha Zielona Góra - Gryfy Rugby Ruda Śląska. **EM**

SIEDEM BARDZO OWOCNYCH LAT

PIŁKA NOŻNA Siedem lat temu drugoligowy Raków Częstochowa przegrał 1:8 z GKS Tychy, a w środowy wieczór był o krok od awansu do fazy grupowej Ligi Mistrzów. Częstochowianie zremisowali 1:1 w Kopenhadze, więc teraz zagrają w Lidze Europy.

Gdy 9 kwietnia 2016 roku Raków usiebie przegrał 1:8 z GKS Tychy, chyba nikt się nie spodziewał, że jednym z efektów tej klęski będzie zatrudnienie szkoleniowca, który poprowadzi drużynę do największych sukcesów. Tym szkoleniowcem okazał się Marek Papszun, który wcześniej trenował niezbyt znane ekipy z Mazowsza, m.in. KS Łomianki, Legionowie i Świt Nowy Dwór Mazowiecki. Decyzja Michała Świerczewskiego, właściciela Rakowa, była zaskakująca, bo Papszun był w Częstochowie osobą kompletnie nieznaną, ale wybór okazał się nadspodziewanie trafny.

Warto przypomnieć, że Świerczewski dołączył do Rakowa latem 2011 roku, gdy trenerem był przyszły selekcjoner kadry narodowej Jerzy Brzęczek, a prezesem klubu Krzysztof Kołaczyk. Ci dwaj wychowankowie Rakowa - złoci medaliści Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży z 1985 roku, którzy później odeszli do silniejszych drużyn - przy wsparciu Jakuba

Błaszczkowskiego wyciągał klub z kolejnej już finansowej zapaści. Ambicje były duże, ale nie przekładały się na wyniki zespołu.

W zachodniej grupie II ligi Raków w latach 2009-13 zajmował kolejno miejsce: piąte, 10., 14., 11. i 12.

TYMCZASEM PO SEZONIE 2013/14 WPROWADZANO REFORMĘ ROZGRYWEK, W RAMACH KTÓREJ M.IN. POŁĄCZONO GRUPY II LIGI, WIĘC ŻEBY POZOSTAĆ NA TYM SZCZEBLU, TRZEBA BYŁO ZAJĄĆ CO NAJMNIEJ ÓSME MIEJSCE, A RAKÓW BYŁ 10. NA JEGO SZCZĘŚCIE DWIE DRUŻYNY SKLASYFIKOWANE WYŻEJ - POLONIA BYTOM I WARTA POZNAŃ - NIE OTRZYMAŁY WÓWCZAS LICENCJI I CZĘSTOCHOWIANIE POZOSTALI NA TRZECIM POZIOMIE.

Dzięki temu można było dalej snuć plany, które zostały przedstawione jeszcze przed rundą rewanżową sezonu 2013/14. Wówczas to na specjalnej presenta-

cji w częstochowskim kinie Wolność była mowa o awansie do I ligi w roku 2016, do ekstraklasy w 2019 i o największym sukcesie w historii w roku 2021, czyli na stulecie klubu. O mistrzostwie Polski i udziale w rozgrywkach europejskich nikt nie odważył się wspomnieć...

Na pierwszy awans szansa była już w sezonie 2014/15, ale została zmarnowana, gdyż Raków zbyt często przegrywał. Po jednej z porażek z klubem rozstał się Jerzy Brzęczek. W grudniu zespół przejął trener Radosław Mroczkowski, a pod jego wodzą drużyna zakończyła sezon na czwartej pozycji, gdy do I ligi awansowały trzy czołowe drużyny. W barażach ekipa z Częstochowy - po dwóch remisach - okazała się gorsza od pierwszoligowej Pogoni Siedlce.

Sezon 2015/16 był dla Rakowa przełomowy, chociaż wtedy chyba nikt - może poza Świerczewskim - nie zdawał sobie z tego sprawy. Gra nie porywała, wyniki były średnie, pracę stracił Mroczkowski, a wreszcie w kwietniu 2016 główny dowodzący klubem zdecydował się zatrudnić Marka Papszuna.

Nowy trener po raz pierwszy poprowadził Raków 23 kwietnia 2016 w pojedynku z Puszcą Niepołomice, której trenerem już wtedy był, tak jak i dzisiaj, Tomasz Tułacz. Debiut zakończył się remisem 0:0. Później przyszyły trzy porażki i o awansie można było zapomnieć. Skończyło się na piątej lokacie.

Nieudany finisz Rakowa nie zniechęcił Świerczewskiego do Papszuna, bo - jak się okazało - mieli podobne spojrzenie na piłkę i podobną wizję drużyny. Nowy sezon to już było autorskie dzieło nowego trenera - w kadrze doszło do dużych zmian, dołączył do niej np. Czech Tomasz Petrasek, a zespół został przestawiony na grę trójką obrońców z defensywnym pomocnikiem pomiędzy obroną a drugą linią.

Efekty zaczęły przychodzić nadspodziewanie szybko. W rundzie jesiennej sezonu 2016/17 Raków przegrał tylko raz, ale nie w lidze, a w

FOT. PAP/EP

Piłkarze Rakowa dzielnie walczyli, jednak nie zdołali odrobić straty z pierwszego meczu

Pucharze Polski. Mimo nieco słabszej wiosny na dwie kolejki przed końcem rozgrywek Raków mógł świętować upragniony awans - z 1. miejsca - do I ligi.

POWRÓT PO 17 LATACH NA ZAPLECZE EKSTRAKLASY NIE BYŁ DLA RAKOWA ŁATWY, ALE ZESPÓŁ PREZENTOWAŁ NIEZŁY, OFENSYWNY STYL. NAJGORZEJ BYŁO ZNOWU PO WZNOWIENIU ROZGRYWEK PO PRZERWIE ZIMOWEJ, ALE OSTATECZNIE W STAWCE 18 DRUŻYN RAKÓW UPLASOWAŁ SIĘ NA SIÓDMEJ POZYCJI. PUNKTOWO RÓWNIEŻ BYŁO BLIŻEJ DO AWANSU NIŻ STREFY SPADKOWEJ.

Zdobyte doświadczenia zapoczątkowały już w kolejnych rozgrywkach. Tym razem „Medaliki” od początku były wymieniane wśród głównych pretendentów do walki o czołowe lokaty i z roli faworytów wywiązywały się bardzo dobrze. Szczególnie imponująca była seria 12 zwycięstw pomiędzy październikiem 2018 i marcem 2019, gdy Raków wygrał dziewięć spotkań ligowych i trzy pucharowe, m.in. z Lechem Poznań i Legią Warszawa.

Te osiągnięcia nabierały dodatkowego wymiaru, gdyż oba te mecze, podob-

nie jak przegrany 0:1 półfinał z Lechią Gdańsk, odbyły się przy wypełnionych po brzegi trybunach stadionu przy ul. Limanowskiego, co świadczyło, jak bardzo częstochowscy kibice są spragnieni futbolu na najwyższym krajowym poziomie. To wtedy trener Papszun wypowiedział pamiętne słowa: „Jeżeli Raków awansuje do ekstraklasy, to takie mecze będziemy rozgrywać co tydzień”.

I tak też się stało. Do ekstraklasy Raków dostał się z pierwszego miejsca! Tyle że awans był równoznaczny z grą w roli gospodarzy poza Częstochową, bo własny obiekt nie spełniał wymogów licencyjnych PZPN. Dostosowanie go zajęło prawie dwa lata, a w tym czasie drużyna spod Jasnej Góry podejmowała rywali w Belchatowie.

Na inaugurację piłkarze Papszuna przegrali tam z Koroną Kielce 0:1, ale choć i potem grali ze zmiennym szczęściem, to cel minimum, jakim było utrzymanie się w Ekstraklasie, zrealizowali bez większych problemów. Cały sezon miał zresztą nietypowy przebieg, bo wiosną 2020 roku szalejąca pandemia koronawirusa wymusiła przerwę w rozgrywkach, a po ich wznowieniu mecze jeszcze dość długo odbywały się bez udziału kibiców i w reżimie sanitarnym.

Przed następnym sezonem były obawy, czy Raków nie

obniży lotów, lecz rzeczywistość przeszła chyba najsmielsze oczekiwania zarówno kibiców, jak i samych piłkarzy, z trenerem włącznie. Sezon 2020/21 Raków rozpoczął od porażki 1:2 w Belchatowie z Legią, która wywalczyła później swój 15. tytuł, ale wicemistrzem zostali właśnie częstochowianie.

Swoją największą sukces Czerwono-Niebiescy świętowali jednak już 2 maja 2021 roku w Lublinie, gdzie w finale Pucharu Polski pokonali 2:1 Arkę Gdynia. Obietnica godnego uświetnienia stulecia klubu została więc spełniona...

Był to drugi występ Rakowa w finale krajowego pucharu - po raz pierwszy zagrał w nim jako trzecioliговiec w roku 1967 i w Kielcach po dogrywce przegrał 0:2 z Wisłą Kraków.

Mało kto dawał częstochowianom szansę na powtórzenie osiągnięć z roku 2021 czy nawet zbliżenie się do nich, w kolejnym sezonie, a Raków rozpoczął go od zdobycia Superpucharu, i to na stadionie mistrza Polski.

Cztery dni później, 22 lipca 2021 roku, Raków zadebiutował w rozgrywkach europejskich. W drugiej rundzie eliminacji Ligi Konferencji Europy zremisował bezbramkowo na wyjeździe z litewską Suduvą Mariampol. W rewanżu w Bielsku-Białej również nie było goli, z dogrywką włącznie, i jak

REKLAMA

Największa Hurtownia Odzieży w Olsztynie

Olsztyn, ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

Z tym kuponem kupisz bez marży*
Oferta ważna do 16 września 2023 r.

Hurtownia wprowadziła na stałe

sprzedaż detaliczną

Serdecznie zapraszamy

• pon.-pt. 9.00-17.00
• sob. 9.00-15.00

* Do zakupu bez marży uprawniona tylko kupon z papierowego wydania gazety.

195230tbr-o-M

w Superpucharze, musiały decydować, a te znowu wygrali częstochowianie 4-3.

W kolejnej rundzie Raków okazał się lepszy od rosyjskiego Rubina Kazań i dopiero w ostatniej rundzie eliminacji Raków musiał uznać wyższość KAA Gent, o czym zdecydowała porażka 0:3 w Belgii.

W kraju Raków przez jakiś czas był nawet liderem Ekstraklasy i wydawało się, że może sięgnąć po pierwsze w historii mistrzostwo, ale stracił pierwszą pozycję po remisie 1:1 na własnym boisku z Cracovią, a Lech Poznań już do końca grał bez strat. W tej sytuacji wcześniejsze zwycięstwo 3:1 nad „Kolejorzem” w finale Pucharu Polski na PGE Narodowym było tylko niewielkim pocieszeniem. Niedosyt po drugim z rzędu wicemistrzowie kraju pozostał...

Dłuższe oczekiwanie na tytuł sprawiło, że w maju tego roku smakował on jeszcze lepiej. I znowu mogło być jeszcze lepiej, gdyż nie udało się drugi raz z rzędu obronić Pucharu Polski; w finale lepsza w karnych okazała się Legia. Wcześniej na wyciągnięcie ręki był awans do fazy grupowej Ligi Konferencji, ale w Pradze Slavia zabrała go golem w ostatnich sekundach dogrywki.

W lidze za to Raków rządził niepodzielnie. Na pierwszą lokatę częstochowianie wysunął się już w październiku 2022 i nikt ich już nie dogonił, choć Legia próbowała ścigać lidera, ale jej też przytrafiły się wpadki. W efekcie zespół z Częstochowy zapewnił sobie mistrzostwo trzy kolejki przed końcem sezonu, a ostatecznie miał dziewięć punktów więcej niż druga ekipa ze stolicy.

Zanim jednak Raków został mistrzem, 19 kwietnia, niemal dokładnie wsiódmą rocznicę objęcia funkcji trenera przez Marka Papszuna, Michał Świerczewski poinformował, że szkoleniowiec nie zdecydował się na przedłużenie umowy o kolejny rok. Tym samym ogłosił, że kończy się pewna epoka, w czasie której w klubie dokonał się - bez żadnej przesady - skok cywilizacyjny.

To oczywiście zasługa nie tylko szkoleniowca, ale w dużej mierze samego Świerczewskiego oraz grupy ich współpracowników, piłkarzy i szeregowych pracowników klubu. Siedem lat i półtora miesiąca to czas przepracowany przez Pap-

szuna w Rakowie. Wcześniej żaden trener Rakowa nie miał szans, by pracować tak długo na tym stanowisku. Nawet Zbigniew Dobosz i Gothard Kokott, związani z nim przez wiele lat i kilkakrotnie obejmujący pierwszą drużynę, nie mają takiego stażu nawet po zsumowaniu wszystkich okresów prowadzenia zespołu.

BILANS PAPSZUNA
TO - LICZĄC WSZYSTKIE ROZGRYWKI - 288 SPOTKAŃ Z 65 RYWALAMI, Z CZEGO 135 W EKSTRAKLASIE, 68 W I LIDZE, 42 W II LIDZE, 31 W PUCHARZE POLSKI I SUPERPUCHARZE ORAZ 12 W ELIMINACJACH LIGI KONFERENCJI.

Jego następca, a wcześniej asystent Dawid Szwarga zadebiutował w nowej roli 11 lipca w eliminacjach Ligi Mistrzów, w zwycięskim spotkaniu z Florą Tallin, a cztery dni później przegrał po rzutach karnych walkę o Superpuchar z Legią. Wcześniej tylko raz zastępował Papszuna na ławce trenerskiej - w remisowym meczu z Radomiakiem w Radomiu, który pierwszy trener musiał oglądać z wysokości trybun w konsekwencji żółtych kartek otrzymanych od sędziów.

Wraz z osiągnięciami sportowymi na lepsze zmieniał się cały klub, łatwiej jest teraz o sponsorów, piętą achillesową pozostaje jednak stadion.

Obiekt powstał w roku 1955, potem był kilkakrotnie modernizowany, by w latach 2019-21 przejść gruntowną przebudowę, po której można na nim rozgrywać mecze eliminacyjne rozgrywek UEFA (poza czwartą rundą Ligi Mistrzów), ale fazy grupowej już nie. Stąd konieczność gry w Sosnowcu.

Są plany kolejnej przebudowy stadionu (dotyczą m.in. powiększenia widowni oraz zadaszenia istniejących trybun, a nawet zmiany układu ulic wokolicach), ale jeszcze nie wiadomo, czy i kiedy zostaną one wprowadzone w życie. Są też koncepcje budowy zupełnie nowego obiektu w innym rejonie Częstochowy, lecz to chyba dość odległa przyszłość.

Inna słabość Rakowa to brak wychowanków w kadrze pierwszej drużyny. Klubowa akademie systematycznie się rozwija, ale

jeszcze nie wypuszcza zawodników mogących grać, nawet jako zmiennicy, na boiskach Ekstraklasy. To właśnie podstawowa różnica między obecną drużyną a tą z lat 90. poprzedniego stulecia, gdy częstochowianie po raz pierwszy weszli do Ekstraklasy. To w futbolu była jednak inna epoka, teraz drużyna oparta jest na piłkarzach zagranicznych.

Częstochowianom nie udało się co prawda awansować do fazy grupowej Ligi Mistrzów, ale za rok mogą mieć kolejną szansę. Pod warunkiem, że obronią krajowy prymat lub... wygrają Ligę Europy. Realnie patrząc, to już udział w rozgrywkach grupowych LE jest sukcesem, a wyjście z grupy i gra w fazie pucharowej w przyszłym roku byłoby dla Rakowa kolejnym krokiem w rozwoju klubu.

Niemniej jednak przejście w ciągu kilku lat od rywalizacji z Nadwiślanem Góra, Olimpią Zambrów i Okocimskim Brzesko - niczego nie ujmując tym drużynom - do równorzędnej walki z FC Kopenhaga, KAA Gent, Slavią Praga czy możliwych meczów z Liverpooliem, West Hamem United, Romą i Bayerem Leverkuseni, gdyż te ekipy to potencjalni rywale w fazie grupowej LE, świadczy o drodze, jaką pokonał częstochowski klub.

RED

ELIMINACJE LIGI MISTRZÓW

W ostatniej fazie eliminacji - po porażce 0:1 w Sosnowcu - Raków na wyjeździe zremisował 1:1 z FC Kopenhaga, w efekcie mistrz Polski zagra w fazie grupowej Ligi Europy.

Awans mistrzów Danii do Ligi Mistrzów skomentował dziennik „Ekstrabladet”: „Biorąc pod uwagę wszystkie wpływy, za awans do fazy grupowej LM, różne inne dodatki i niebagatelne wpływy z biletów na mecze na stadionie Parken, to FCK właśnie zarobił 35 milionów euro, co jak na duńską ligę jest fantastycznym wynikiem finansowym”.

• Wyniki rewanżów 4. rundy kwalifikacji (w nawiasie wyniki pierwszych meczów): FC Kopenhaga - Raków Częstochowa 1:1 (1:0), AEK Ateny - Royal Antwerp 1:2 (0:1), PSV Eindhoven - Rangers FC 5:1 (2:2); Young Boys Berno - Maccabi Hajfa 3:0 (0:0), Galatasaray Stambuł - Molde FK 2:1 (3:2), Panathinaikos Ateny - Braga 0:1 (1:2).

WARTO OGRAĆ SPADKOWICZA

PIŁKA NOŻNA\\\\ W niedzielę o godz. 17 - w 7. kolejce II ligi - słabo spisujący się Stomil podejmie słabo spisującą się Chojniczankę.

Gospodarze w trzech rozegranych w Olsztynie meczach jeszcze ani razu nie wygrali, natomiast Chojniczanka na wyjeździe zaliczyła trzy porażki. Olsztynianie zapowiadali walkę o awans, tymczasem tydzień temu udało się im wreszcie wyrwać ze strefy spadkowej. Stało się to po wyjazdowym zwycięstwie olsztyńskiego klubu w Stalowej Woli. Co ciekawe - i zarazem niepokojące - piłkarze Stomilu na razie wygrywają tylko na wyjazdach, bo wcześniej udało im się zgarnąć trzy punkty w Jastrzębiu Zdroju. W meczu ze Stalą w roli trenera zadebiutował Janusz Bucholc, który zastąpił Patryka Czubaka (opuścił Olsztyn z powodów osobistych).

Debiut Bucholca był udany, chociaż większość meczu obejrzał z trybun, bowiem został ukarany czerwoną kartką za... dotknięcie Jakuba Kowalskiego, gdy ten chciał wyrzucić piłkę z autu. Trener Stomilu chciał jedynie lekko ten wyrzut opóźnić, nie spodziewał się jednak, że Kowalski padnie na boisko niczym trafiony piorunem.

Co ciekawe przed laty Bucholc i Kowalski razem występowali w Stomilu.

- Grałem na prawej obronie, a Kuba na prawej pomocy - wspomina Bucholc. - Do tej pory mamy kontakt, jesteśmy serdecznymi kolegami. Wykorzystał boiskowe cwaniactwo przy tej czerwonej

nej kartce, ale nie mam mu tego za złe. Takie jest życie. Interpretacja sędziego była taka, a nie inna. Nie chcę z nią dyskutować. Mogę dostawiać czerwone karki, bylebyśmy tylko wygrywali.

Stomil odwołał się od decyzji sędziego do Komisji Dyscyplinarnej Polskiego Związku Piłki Nożnej. Jeśli decyzja nie zostanie uchylona, wtedy Bucholc dwa najbliższe spotkania będzie oglądał z trybun.

Dobrze, że poprawia się sytuacja kadrowa olsztyńskiego zespołu. Do treningów powrócił Hubert Sadowski - uraz z meczu z ŁKS II Łódź, okazał się niegroźny i nie stoi na przeszkodzie, żeby w najbliższym tygodniu wrócił do gry. Indywidualnie z coraz większymi obciążeniami trenuje też Bartosz Waleńcik, dlatego Stomil zrezygnował z transferu kolejnego obrońcy. W niedzielnym meczu żaden z piłkarzy nie będzie pauzował za żółte kartki, ale czterech musi być czujnych: Hubert Krawczun, Lukas Kubań, Filip Szabaciuk i Karol Żwir. Wraz z kolejnym żółtym napomnieniem nie zagrają z KKS 1925 Kalisz (11 września).

Chojniczanka to spadkowicz z I ligi, która bardzo słabo weszła w nowy sezon. O klubie ostatnio zrobiło się głośno, bo ma w kadrze Andriasa Edmundssona, który otrzymał powołanie do reprezentacji Wysp Owczych

(zagra przeciwko Polsce i Mołdawii).

Od tej kolejki TVP Sport będzie pokazywać dwa mecze na żywo oraz dodatkowo trzy mecze w aplikacji internetowej. I właśnie ta druga opcja będzie dostępna w niedzielę dla kibiców Stomilu, którzy nie będą mogli mecz obejrzeć na żywo.

• Inne mecze 7. kolejki, sobota: Olimpia Grudziądz - Skra Częstochowa (14), Olimpia Elbląg - GKS Jastrzębie (16), Sandecja Nowy Sącz - Wisła Puławy (16), Polonia Bytom - Pogoń Siedlce (17:45 TVP Sport), KKS 1925 Kalisz - Stal Stalowa Wola (20); **niedziela:** Lech II Poznań - Zagłębie II Lubin (12), Hutnik Kraków - ŁKS II Łódź (15); **poniedziałek:** Kotwica Kołobrzeg - Radunia Stężyca (18:15 TVP Sport).
• W 3. kolejce kobiecej Ekstraligi Stomilanki Olsztyn zagrają na wyjeździe z Czarnymi Sosnowiec (sobota, g. 15).
• W 6. kolejce III ligi w sobotę Concordia Elbląg podejmie Pelikana Łowicz (17), a GKS Wiekolec w Łomży (g. 16).
• **5. kolejka IV ligi, piątek:** DKS Dobrze Miasto - Polonia Iłowo (17), Polonia Lidzbark Warmiński - Stomil II Olsztyn (18); **sobota:** Motor Lubawa - Tęcza Biskupiec (15), Rominta Gołdap - Constrict Lubawa (17), Znicz Biata Piska - Olimpia Olsztynek (17), Mrągowia Mrągowo - Mamry Giżycko (17), Jeziorak Iława - Granica Kętrzyn (17); **niedziela:** Olimpia II Elbląg - Mazur Ełk (15). **EM, DRYH**

POLITYKA I SPORT „MADE IN GERMANY”

Dzisiejszy artykuł będzie inny niż wszystkie dotychczasowe. Dlaczego? Bo wykracza poza normalnie przyjęte ramy - ramy sportu. Oto bowiem tym miejscu „od zawsze” piszę o sporcie - a nie o polityce - i bardzo tego przestrzegam. Jednak polityka wdziera się do sportu coraz mocniej. Ostatnio dzięki niemieckiemu szefowi Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego Thomasowi Bachowi i Bayernowi Monachium. Ten pierwszy udaje i skutecznie zachęca do tego innych, że nie było i nie ma agresji Rosji na Ukrainę. A jeżeli nawet jest, to należy Moskwę karać tak, jak w przypadku... wieloletnich afer dopingowych z udziałem sportowców tego kraju! Były niemiecki szermierz, a teraz

pan prezes MKOl zrównał te rzeczy, stawiając na jednej szali przestępstwa nielegalnego wspomaganie rosyjskich sportowców z... wojną i zabijaniem cywili! Ot, niemiecka polityka. Droga wskazana przez ich rodaka Bacha poszedł piłkarski mistrz Niemiec Bayern Monachium, który uznał właśnie, że „pecunia non olet”, czyli „pieniądze nie śmierdzą”. Nawet jeśli pochodzą od afrykańskiego reżimu. Oto kluczowym sponsorem klubu z Bawarii został... rząd Rwandy. Tak, ten sam oskarżany o łamanie praw człowieka, przetrzymywanie w aresztach więźniów politycznych itp. itd. (lista jest długa). Wcześniej sponsorem Bayernu były katarskie linie lotnicze Qatar Airways, co

też wywoływało zgorznienie obrońców praw człowieka. Teraz Bayern uznał, że z nową furą pieniędzy wpadnie z deszczu pod rynnę. Niemcy są pragmatyczni, góra szmalu jest konkretna, co tam prawa człowieka! Chociaż w tym samym czasie przecież rodacy właścicieli, zarządców i kibiców monachijskiego klubu - politycy z Niemiec mają pełną gębę frazesów o prawach człowieka. Jak mówi stare polskie powiedzenie: „Drogowskazy nie chodzą”. Chyba że rację miał inny Niemiec, skądinąd wybitny pisarz, autor „Czarodziejskiej góry” Thomas Mann, pisząc, że: „Nie ma nie-polityki, wszystko jest polityką”? Szkoda tylko, że w takim żenującym wydaniu...

RYSZARD CZARNECKI

ZATANKOWAŁEŚ?

GAZETA OLSZTYŃSKA

**DO KUPIENIA
NA STACJACH ORLENU**

